

BOHEMA ESPERANTISTO

ČESKÝ ESPERANTISTA

MĚSÍČNÍK PRO ŠÍŘENÍ ESPERANTA MEZI ČECHY.

ORGÁN „SVAZU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ“ V RAKOUSKU.

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR:

H. K. BOUŠKA.

ROČNÍK IV.
(ŘÍJEN 1909—ZÁŘÍ 1910.)

PRAHA 1910.
NÁKLADEM JANA IGLAUERA V PRAZE. — TISKEM „POLITIKY“ V PRAZE.

BOHEMA ESPERANTISTO

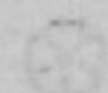
ČESKÝ ESPERANTISTA

MĚSÍČNÍK PRO ŠIRŠÍ ESPERANTIA MEZI ČECHY

ORGAN SVAZU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ V RAKOUSKU

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR

H. K. BOUŠKA

ROČNÍK IV.

RODNÍ 1903 ZÁŘÍ 1903

TRAVNÍ 1903

NAKLADEL J. W. BERTHOLD, PRAHA — TISKEM POLNÍKY V TRAVNÍ

PŘEHLED OBSAHU TABELO DE L' ENHAVO

ČLÁNKY ČESKÉ.

JUC. Jos. Barviř: <i>Pátá mezinárodní manifestace esperanta</i>	17
Bšk.: <i>Mladí čeští esperantisté</i>	93
Prof. Rud. Fridrich: <i>První manifestace moravských esperantistů</i>	161
Hkb.: <i>První všerakouský sjezd esperantistů</i>	99
Prof. Christaller-Boža Vaníčková: <i>Esperanto ve škole</i>	34
Jos. Krumpholz: <i>Význam esperanta pro Čechy a Slováky</i>	1, 33, 49, 65, 81, 97, 166, 177
Dr. L. L. Zamenhof-Karel Maršík: <i>O vzniku esperanta</i>	67, 82, 129

ARTIKOLOJ ESPERANTAJ.

H. K. Bouška: <i>El la bohema floraro</i> (l. J. S. Machar: <i>Konfese literáta</i>)	44
— <i>Pensoj el la libroj</i> (l. L. L. Zamenhof: <i>Proverbaro esperanta</i>)	158
— <i>Zamenhof</i>	20
Bšk.: <i>Junaj bohemaj esperantistoj</i>	93
K. J. Erben-B. S. E. <i>La ora trezoro</i>	106, 140
Joseph Eydelnanth: <i>Antisemitismo kaj progreso</i>	3, 24, 41, 70
Rud. Fridrich: <i>La Moravia karsto</i>	155, 187
Dr. Jiří Guth-Jan Iglauer: <i>Turismo en Bohemujo kaj Moravio</i>	152
Alois Jirásek-Jos. Barviř: <i>Konscienco</i>	132
J. Kaliszewski-Kabe: <i>La juĝo</i>	53, 72
Dr. Stan Kamaryt: <i>Propagando de internaciaj movadoj</i>	68, 88
— <i>Optimismo</i>	102, 130
F. V. Krejčí-H. K. Bouška: <i>Deveno de la religio</i>	51
T. G. Masaryk-Rud. Hromada: <i>Moderna amo</i>	86
Jan Neruda-H. K. Bouška: <i>Kiel sinjoro Vorel fumumis sian marĝaŭman pipon</i>	156, 170
Rl. Niall: <i>La nokto en la Granda mortinta ĥoro de Aŭstralio</i>	5
Fr. Procházka-Rud. Fridrich: <i>Alta ordono</i>	55
— — <i>Justeco</i>	75
— — <i>Leonido</i>	25
— — <i>Ŝtelinto de ŝlosiloj</i>	93
Jan Otcovský: <i>Sub esperantista standardo</i>	103
L. W. Tolstoj-A. Blindkopf: <i>La patriotismo kaj registaro</i>	145, 168, 178
Em. Trummlitz: <i>La sep ĥorvoj</i>	90

RAPORTOJ KAJ NOTIZOJ.

H. K. Bouška: Esperantista movado inter Bohemoj, 77. Unua jaro de »Bohema asocio esperantista«, 8. — *Bšk.*: Inicilo matematika, 175. Kie naskiĝis Comenius, 76. La unua kunveno de moraviaj esperantistoj, 172. — *J. Eydelnanth*: Nacionalismo, 75. — *Hkb.*: Dek moralaj odonoj de Komenský, 77. — *Kamaryt*: La IV. kongreso de »Internacia asocio de akademioj«, 174. Mondkongreso de la internaciaj asocioj, 173. Pri la libereco, 75. Unuanimeco, 175. — *Nemo*: Esperantistaj organizaĵoj en Praha, 78. La indoeŭropaj lingvoj, 76. — *O. S.*: Deklaro de »Bohema asocio esperantista« pri la kongreso de BUE, 7. La loko de la sesa internacia kongreso esperantista, 107. — *Otcovský*: Esperantaj fajreroj, 175. — *Pasanto*: 10 konsiloj al la esperantaj tradukantoj, 77. — *Red.*: Antaŭ la kongreso de bohemiaj esperantistoj en la jaro 1910, 108.

INFORMACE A DOKUMENTY.

Hkb.: Malé naučné slovníky v esperantu, 117. Počet propagačních spolků esperantistů v l. 1888—1909, 190. Statistika esp. literatury, 190. Vzrůst esperantistického časopisectva od r. 1889 do r. 1909, 191. — *Nemo*: Esperantské knihy českých autorů, 12. — *S. O.*: O zkouškách z esperanta, 12. — *Red.*: Komenský v literatuře esperantské, 118. — *S. K.*: Letákové průvodce Světového svazu esp., 117.

KRONIKA A KOMENTÁŘ.

Bšk.: Morana ve »Svazu čes. esp.« (prof. Ant. Kryštof, G. Šesták), 59. Na sjezdu »Unie čes. esp.«, 59. První sjezd Světového svazu esp., 111. První valná schůze »Svazu čes. esp.«, 26. Svazy mladých esp., 113. Socialisté a esperanto, 28. — *Fch.*: Esp. na vyšší dívčí škole v Přerově, 143. — *Hkb.*: Aviatikové-esperantisté, 29. Esp. na americkém lékařském sjezdu, 28. Esp. na mezinárodních sjezdech, 10. Esp. mezi franc. mládeží, 56, 113. Esp. ve vojenských časopisech, 118. Mezi polskými esp., 29. Ochodní komory franc. a esp., 112. První mezinárodní sjezd katolíků esp., 142. Rumunská královna a esp., 9. Tvůrce esp. španěl. šlechticem, 9. Vyučování esp. na školách, 29, 112. Zákonem zavedené vyučování esp., 112. Zasilání esp. telegramů, 118. — *Jš.*: Esp. knihy ve vojenské knihovně, 114. — *Kamaryt*: Volby do jazykového výboru esp., 30. — *Kr.*: Esp. pomůckou žurnalistickou, 114. Esp. anketa o poměrech industr. učitelek, 114. — *Kronikář*: České přednášky o esp., 11, 58, 143. Jubileum tvůrce esper., 57. Rozmanitosti z esp. hnutí, 10, 56, 115, 143. Veřejné kursy esp. pro Čechy, 11, 58, 144. Výstavky čes. esp., 58. Vyučování esp. na čes. školách, 10, 58. — *Nemo*: Esp. informace v Prostějově, 143. Esp. protest proti Maďarům, 29. Esp. na světové výstavě v Bruselu, 113. Mezinárodní policejní svaz esp., 113. Městské rady a esp., 56. Oficiální kursy esp. v Londýně, 10. První mezinárodní sjezd katolíků, 56. Subvence městských rad esp., 56, 113, 143. Šestý mezinárodní kongres esp., 56, 111. — *O. S.*: Esp. večírek ve Vítkovcích, 12. — *Red.*: Den esp. na výstavě v Nasavrkách, 143. J. S. Machar a esp., 57. O fundamentalistech a idistech, 115. O Kühnlově učebnici, 114. Překlady z »Čes. esp.«, 115. — *Sch.*: Esp. v Čes. obchod. museu, 114. Mezinárodní spolek pro rozvoj obch. nauk a esp., 113. — *Rud. Sackmauer*: Mezinárodní sdružení železničních úředníků esp., 29. — *S. K.*: Král španělský a esp., 118. První schůze moravských esp., 141. — *Vjt.*: Rakouské ministerstvo železnic a esp., 142.

ZPRÁVY SPOLKOVÉ.

Pražští esperantisté, 94. — Pro propagační fond »S. č. e.«, 96, 117. — Spolkům sdruženým ve »S. č. e.«, 119. — Řečníky o esper., 31. — Správní výbor »S. č. e.«, 30., — Komise pro zkoušky z esp., 13, 176. — Svaz českých esperantistů, 13, 119, 144, 176. — Česká společnost esperantistů v Praze, 13, 94, 119. — První dámský český spolek esperantský, 14, 119. — Klub malostranských esperantistů, 31. — Klub esp. v Hostomicích p. Brdy, 60. — Klub esp. na Kladně, 95. — Klub esp. v Liboci-Hvězdě, 144. — Klub čes. esp. v Brně, 14. — Klub esp. v Bystřici p. H., 14. — Klub. esp. »Verda stelo« v Ivanovicích, 120. — Klub esp. v Prostějově, 60. — Klub esperantistů, šachistů a hádankářů z Ostravska ve Vítkovicích, 14, 60, 95, 176. — Kroužek esp. v Žižkově, 14. — Koužek esp. ve Chvalkovicích, 14. 95. — Esp. odbor »Občanské besedy« v Dol. Kralovicích, 120. — Z mimosvazových spolků čes. esp., 96.

LIBROJ KAJ GAZETOJ.

Libroj kaj broŝuroj. — S. Blaŝko: La kometo de Halley, 191. — Émile Boirac: Plena vortaro esperanto-esperanta kaj esperanto-franca, 14, 121. — J. Borel: Praktika frazaro, 121. — Th. Cart: Pri la indo-eŭropaj lingvoj kaj esperanto, 122. — Mikaelo Cases: Unu fojon..., 15. — Dro P. Corret: Raporto pri la kvina kongreso de esperantistoj, 78. — Dr. E. Crozat: Dum kongreso, 15. — Ernst Eckstein: La vizito en la karcero, 191. — M. Inman: Gulliver en Liliputlando, 14. — Kabz: Vortaro de esperanto, 120. — Prof. dr. S. Lederer: Esperantista poŝtkalendaro, 60. — Edmée Nodot: La Puntistino, 15. — Eliza Orzesko: Marta, 121. — Török Péter: Porĉiama kalendaro, 122. — J. Poruks: La vakciniuja krono, 121. — Roksano: La fianĉiniĝo de Sovaĝulineto, 78. — Général Sebert: Esperanto et les langues nationales, 15. La langue internationale auxiliaire esperanto, 123. Modela klasifiko de la esperantaj bibliotekoj, 122. — Ch. Verax: Enciklopedia vortareto esperanta, 120. — Dro Cyrillo Vörös: Analitika geometrio absoluta, 122. — Dro L. L. Zamenhof: El dramoj tradukitaj el germana lingvo, 31. El la tragedioj, 31. — Dictionnaire esperanto-français, 79. — Tri rakontoj, 121. — La biblia profeto Cefanjaho, 122. — Kvina universala kongreso de esperanto, 122. — La granda monato de esperanto, 122. — T. E. K. A. Jarlibro, 123. — Literatura almanako de L. I., 191. — Gramatiko de ile (A. Seidl), 127.

Gazetoj kaj revuoj. — Anoncoy-jurnalo, 32. — Anda lumo, 127. — The British Esperantist, 62, 79, 125. — Bulletin officielle de la S. f. p. p. e., 127. — Dia regno, 16, 24. — Esperanta gazeto, 127. — L'Espérantiste catholique illustré, 127. — La Esperantisto, 62. — Esperanto, 15. — Esperanto et Croix Rouge, 127. — Esperanto-nouvelles, 62. — L'Elpilingue, 127. — Finna esperantisto, 80. — Gazeto Andaluzia, 80. — Germana esperantisto, 31, 79, 124. — Germana esperanto-gazeto, 32. — Gestudentaj interesoĵ tuthomaraj, 191. — Greklingva esperantisto, 127. — Ĥina esperanta revuo, 63. — Idealisto, 80. — Informaj raportoj, 79, 125. — Internacia scienca revuo, 15. — Japana esperantisto, 63. — Juneco, 62. — Kataluna esperantista, 126. — Kolumbia stelo, 32. — Korrespondenz des deutschen Esperanto-Bundes, 32. — Lingvo internacia, 31, 62, 124. — Lumo, 126. — Le Monde espérantiste, 192. — Norda gazeto, 63. — Oficiala gazeto esperantista, 61. — La Ondo de esperanto, 80. — Paris-esperanto, 126. — Pola esperantisto, 62, 126. — Progreso, 63. — La Propagandisto, 124. — La Revuo 61, 79, 123. — Rund um die Welt, 16, 127. — Samideano ĉiumonata, 124. — La Semajno, 124. — Semo, 80. — Serba esperantisto, 126. — La Simbolo

62, 124, — Studento, 16. — Verda stelo internacia, 32. — Ricevitaj gazetoj, 16, 32, 63, 80, 128.

Diversaj eldonaĵoj. — Serio da vidaĵkarto el la kvina kongreso, 16. — Esperantaj muzikaĵoj, 32, 123. — Ricevitaj eldonaĵoj, 63, 80, 123.

RŪZNÁ SDĚLENÍ.

Adm.: Písemný kurs esp., 48. — *Red.:* Esp. klasobraní z děl čes. autorů, 48. — *R. N.:* Psací stroj Regina 16.

DIVERSAJ KOMUNIKOJ.

Adm.: La administracio de »Č. e.«, 64. — *O. S.:* Dankesprimo de Dr. L. L. Zamenhof, 64. — *Red.:* Manuskripto por la preso, 64. — *R. N.:* La unua kroata verko en esp., 64. Skribmaŝino Regina 16.

AL LA LEGANTOJ.

Ni prezentas al la legantoj la kvaran jarkolekton de la unua bohem-esperanta revuo »Bohema esperantisto« (Český esperantista) — la duan jarkolekton sub nia redakcio.

Kiel en la antaŭa, tiel ankaŭ en la nuna jarkolekto de tiu ĉi propaganda revuo ni zorge klopodis vastigi (en la bohema parto de la revuo) la konojn kaj sciojn pri lingvo internacia ĝenerale kaj pri esperanto speciale kaj la posedon de la lingvo de Zamenhof, ni klopodis vekí kaj subteni (en la esperanta parto) la sencon kaj komprenon por la modernaj problemoj kaj ideoj internaciaj, humanecaj kaj progresemaj, la senton por la vero, bono kaj belo, la konojn pri la bezonoj kaj aranĝoj de l' internacia vivo kaj sciojn pri rimarkindaj aktualaĵoj.

Estas vere, ke ni ne atingis ĉion, kion ni deziris, sed tio ĉi estas afero tute natura kaj komprenebla: nia programo estas tre ampleksa kaj diversflanka — nia revuo estas ne-granda kaj batalanta kontraŭ multaj malfacilaĵoj. Tamen ni povas fiere konstati — sen ombro de malmolesteco —, ke ni laboris kun la amo, bona volo kaj plena kompreno por la afero, ke ni faris ĉion, kion ni povis fari en la nunaj, tre malfacilaj cirkonstancoj, kaj la homo bonvola kaj sperta en la vivo ne povas preterrigardi, ke ni sukcesplene penis, ke la nivelo de nia revuo estu kiel eble plej alta, ke nia revuo per siaj enhavo kaj ekstera aranĝo inde reprezentu la boheman esperantistaron kiel fremdlande tiel hejme. Rigardu la tutan jarkolekton! Sur malmultaj negrandaj paĝoj ni donis valorajn kaj seriozajn verkaĵojn, kiujn certe multa leganto ofte relegos: ni kolektis interesajn bohemajn artikolojn pri la problemo de lingvo internacia kaj pri ĝia solvo, belajn esperantajn artikolojn pri rimarkindaj problemoj kaj okazaĵoj aktualaj kaj internaciaj, bonajn tradukojn de rakontoj de diversnaciaj verkistoj, koncizajn kritike elektitajn kaj revue ordigitajn bohemajn raportojn pri nia movado en fremdlandaro, detalajn kaj fidindajn sciigojn pri la stato de esperantismo en niaj landoj, multajn kaj precizajn informojn pri

l' organizo kaj historio de esperantismo, pri l' esperantaj literaturo kaj gazetaro ktp., sekve ankaŭ tiu ĉi jarkolekto, kiel ĉiuj antaŭaj, donas riĉan materialon al nuntempaj propagandantoj kaj venontaj historiografoj de nia movado. Cetere ni promesas, ke ni faros en la venontaj jaroj, kion ni ne faris ĝis nun. Niaj amikoj scias, ke ili povas fidi al ni.

Kun plezuro ni konstatas, ke la rondo de niaj kunlaborantoj konsistas el multaj eminentaj esperantistoj bohemiaj kaj fremdlandaj, kaj ke ni sukcesis gajni por kunlabori multajn novajn kapablajn kaj spertajn esperanto-verkistojn, kies artikoloj aperos en la venonta jarkolekto. Tiu ĉi kunlaboro estas por ni agrabla garantio, ke ni sukcesos en nia penado malgraŭ ĉiuj malfacilaĵoj kaj malhelpaĵoj, kontraŭ kiuj ni devas batali.

Ni faras agrablan devon esprimante nian sinceran dankon al ĉiuj, kiuj kiel ajn helpis aŭ helpos al ni, al niaj oferemaj kunlaborantoj, diligentaj korespondantoj, fidelaj abonantoj, kaj ni ĝoje esperas, ke ĉiuj nunaj amikoj de nia revuo kaj de nia asocio konservos plu sian favoron por ni kaj ke ili klopodos, ke la rondo de niaj amikoj kiel eble plej multe pligrandiĝu. Ju pli multe oni helpos al ni, des pli multe ankaŭ ni povos fari.

La redakcio.

62

BOHEMA ESPERANTISTO

ČESKÝ ESPERANTISTA

Měsíčník pro šíření esperanta a esperantismu mezi Čechy.
Orgán „SVAZU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ“ v Rakousku.

Zodpovědný redaktor a vydavatel: Dr. STAN KAMARYT

Redakce:
Praha-III, Kampa 495.

Administrace:
Jevíčko na Moravě.

ROČNÍK III

SEŠIT 12

Články. — Artikoloj.

Prof. Dr. Frant. Krejčí: Význam esperantismu ve vývoji kulturním. — H. K. Bouška-Stan Kamaryt: Fondo de regnaj organizaĵoj de bohemaj esperantistoj. — Jan Neruda-ing. J. Vostatek: Kien ĝin doni? — Vojta Beneš-Ant. Janalíková: Ebriulo. — Karel Horký-H. K. Bouška: Hundó.

Raportoj kaj notizoj.

Influoj de personoj. Deklaro de »Bohema asocio esperantista« pri la kongreso de B. U. E.

Kronika a komentář.

Esperanto pro mládež. Spolek J. A. Komenský v Chrudimi. První sjezd českých esperantistů. Esperantský divadelní večer. Esperantisté před soudem.

Informace a dokumenty.

Valná hromada »Svazu čes. esperantistů«. Veřejné zkoušky z esperanta. Klub esperantistů v Chvalkovicích.

Libroj kaj gazetoj.

PRAHA, 20. X. 09.

Cena 72 h

Vychází 15. dne v měsíci a je zdarma zaslán všem členům »Svazu českých esperantistů«, kteří zaplatili celoroční příspěvek 4 K. — Rukopisy, dopisy, knihy a časopisy zasílají se redakci. — Netištěné rukopisy se vrátí, byla-li přiložena známka na odpověď. — Všecka díla redakci zasláná jsou oznamována. Reklamace přijímá administrace jen do vyjití následujícího čísla. — Předpláceti a po číslech odebíratí lze u administrace a ve všech knihkupectvích.

Celoroční předplatné 4 K,

pro členy spolků sdružených ve »Svazu Č. E.« 3 K, jednotlivá čísla po 36 h.
Zásilky pro »S. Č. E.« adresujte: Dr. Stan Kamaryt, Praha-VI.

Ĉeský Esperantista-Bohema Esperantisto

monata revuo por propagando de esperanto kaj esperantismo inter Bohemoj, oficiala organo de „**Bohema asocio esperantista**“ (Svaz českých esperantistů), eliras regule la 15-an de ĉiu monato en kajeroj almanaŭ 16-paĝaj enhavante krom bohemaj informaj artikoloj multajn esperantajn, originalajn kaj tradukitajn, amuzajn kaj klerigajn artikolojn kaj notizojn pri temoj aktualaj kaj internaciaj. *Jara abonpago 1.70 Sm. Administracio:* Jevičko, Moravio-Aŭstrio *Redakcio:* Praha III, Kampa 495, Bohemujo-Aŭstrio.

:: Nova adreso :: de nia administracio

estas nun sole:

Praha III., Kampa 495, Bohemujo.

(identa kun la adreso de l' redakcio).

Sdělení redakční a administrační.

Ĉíslem tímto končí III. ročník. 1. číslo IV. ročníku vyjde v nejbližších dnech. Zodpovědnou redakci časopisu na místě p. dr. St. Karmarýta, jenž přesídlil do Plzně, převezme pan Hynek K. Bouška. Ve vedení časopisu nenastanou tím žádné změny a »Český Esperantista« v též úpravě a za téhož pečlivého řízení jako dosud i dále opět v pravidelných lhůtách měsíčních bude vydáván.

Počínaje příštím číslem, převezme vydavatelství a nakladatelství „**Českého Esperantisty**“ p. Jan Iglauer v Praze III. 495., následkem čehož administrace přesídli do Prahy. Předplatné na příští ročník našeho časopisu raďte tedy příště zasílati **na administraci Praha III. 495.**

☞ **Pp. předplatitelé,** kteří získají aspoň jednoho nového odběratele našeho časopisu, obdrží premii dle přání, buď 1. číslo svaz. kn. „**Jazyk všeslovanský a esperanto**“ aneb vkusný kapesní kalendářik, plátnem vázaný se zápisníčkem. ☞

Vkusné odznaky esperantistů

(emailované, trvanlivé) ve formě jehlice, brože neb knoflíku (za 60 hal., poštou 70 hal.) a **esperantské hvězdy** (kravatové jehličky za 40 h) — obě zákonitě chráněné — lze objednat u

„**České společnosti esperantistů**“

v Praze, Zemská banka.

Esperanto v Luhačovicích. Zprávu pod tímto názvem v min. čís. zařadili jsme do čísla nedopatřením. Akce byla sice připravena, ale sešlo s ní i bude podniknuta až v příští sezoně. Čtenáři nám zajisté náš omyl omluví.

Red.

BOHEMA ESPERANTISTO

ČESKÝ ESPERANTISTA

MĚSÍČNÍK PRO ŠÍŘENÍ ESPERANTA MEZI ČECHY.

ORGÁN „SVAZU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ“ V RAKOUSKU.

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR A VYDAVATEL:

DR. STAN KAMARYT.

ROČNÍK III.

(ŘÍJEN 1908—ŘÍJEN 1909).

PRAHA 1909.

NÁKLADEM FERD. BOHÁČKA NA MORAVĚ. — TISKEM „POLITIKY“ V PRAZE.

ROMENA ESPERANTISTO

ĈESKÝ ESPERANTISTA

ROK 1921. ČÍSLO 1. PRAHA. VYDANÉ M. J. ČERNÝM.

ORGANIZACE ČESKÝCH ESPERANTISTŮ V RAKOUSKÉ

ČESKÝ ESPERANTISTA

ROK III

ČÍSLO 1

PRAHA

VYDANÉ M. J. ČERNÝM. PRAHA. 1921.

PŘEHLED OBSAHU

TABELO DE L' ENHAVO

ČLÁNKY ČESKÉ.

H. K. Bouška: Čtvrtá mezinárodní manifestace esperanta	21, 37
Dua kongreso-Boža Vaničkova: Prohlášení o nestrannosti sjezdů esperantistických	171
Dr. Enriko Fischer-Fr. Vedral: Jak jsem se stal esperantistou . . .	5
Rudolf Fridrich: Nemožnost mimovolných vývojových změn v esperantu	149
Dr. Stan Kamaryt: Organizace praktického užívání esperanta . . .	133, 154
Prof. Dr. Frant. Krejčí: Význam esperantismu ve vývoji kulturním .	181
Jos. Krumpholc: Jazyk všeslovanský a esperanto	53, 69, 85, 101, 117
Unua kongreso-Vítězslav Herlas: Deklarace o podstatě esperantismu .	141

ARTIKOLOJ ESPERANTAJ.

Heřman Alferi: Esperantismo kaj pacifismo	55, 71
Jakub Arbes-Jos. Grňa: La unua idealo	74, 90
— — — — — Apud la lito de solenaskito	136
Dr. Alex. Batěk: La rezultato de mia paciga entrepreno 6, 48, 61, 109,	125
— — — — — Libera penso kaj esperanto	118
Vojta Beneš-Ant. Janalíkova: Ebriulo	186
H. K. Bouška, Dr. Stan Kamaryt: Fondo de regnaj organizaĵoj de bohemiaj esperantistoj	169, 183
Dr. Jos. Bürger-Karel Biskup: Internaciaj pagoj	58, 70, 86, 102
Dua kongreso: Deklaracio pri la neŭtraleco de la kongresoj de esperanto	171
Dr. Enriko Fischer: Kiel mi fariĝis esperantisto	5
Karel Horký-H. K. Bouška: Hundo	188
Dr. Stan Kamaryt: Progresismo kaj konservativismo	60
Prof. Dr. Frant. Krejčí-H. K. Bouška: Signifo de la esperantismo en la kultura evolucio	156
Prof. Dr. Frant. Krejčí-J. Holub: Signifo de L. N. Tolstoj	3, 24
Jos. Krumpholc: Ideo de J. A. Comenius pri la lingvo universala	1, 26, 57, 75, 88, 105, 120, 135
Leprince de Beaumont-Era: La Belulino kaj la Besto	28, 75, 91, 106, 123, 139
J. S. Machar-Rud. Fridrich: Antaŭ Jeruzalemo	47
J. S. Machar-Rud. Hromada: Antikva Roma	163
Prof. T. G. Masaryk-Th. Čejka: Laboro kontraŭ r. volucio	121
Aug. E. Mužík-Karel Maršík: La bufo	4
Jan Neruda-ing J. Vostatek: Kien ĝin doni?	164, 184
Prof. Vojtěch Novotný: Pri loĝa propagando de esperanto	159
Unua kongreso: Deklaracio pri esenco de la esperantismo	141

RAPORTOJ KAJ NOTIZOJ.

J. Barviř: La uzado de esperanto por la korespondado kun fremdularo, 30. — (*H. K.*) *Bouřka:* Fonda ĝenerala kunveno de »B. A. E.«, 9. La kongreso de slavaj instruistoj en Praha, 11. Esperantista movado inter Bohemoj, 12, 63, 78. Kultura societo Babel, 30. Du leteroj, 30. Komuna kongreso de bohemiaj partianoj de esperanto, pacifismo kaj libera penso, 63, 78. — *Břk:* Diverslandaj esperantistoj en Praha, 11. Nova universala lingvo, 12. Universala Frateco, 30. Denis pri Husanoj, 62. Kiu estis Comenius? 77. Bohemiaj organizaĵoj esperantistaj en Praha, 79. Paca tago en aŭstriaĵ lernejoj, 127. — *Hkb:* Esperanto en la jubilea ekspozicio komerca kaj industria en Praha, 11. Kontraŭ ŝovinismo, 49. Komparindaj faktoj, 49. — *Kamaryř:* Influo de personoj, 191. — *Prof. Edm. Kolkop:* Unua libro de tradukoj el la bohema literaturo, 11. — *J. Krumpholz:* Internacia pedagogia revuo, 11. — *O. S. (Oficiala Sciigo):* Turisma sekcio de B. A. E., 12. Deklaro de »Bohema asocio esperantista« pri la kongreso de B. U. E., 192. — *V. Riegel:* Karel Emanuel Macan, 62. — *R. N.:* La apudmaraj vinoj, 63. — *Z. V.:* Libera ligo por defendo de tuthomaraj interesoj, 126.

KRONIKA A KOMENTÁŘ.

J. Barviř: Schůze českých esperantistů v Drážďanech, 14. Užívání esperanta pro dopisování s cizinou, 16. — (*H. K.*) *Bouřka:* Esperantská brožura, 18. — *Bouřka, V. Riegel:* Schůze slovanských esperantistů v Drážďanech, 14. — *Břk.:* Němečtí esperantisté v Praze, 18. Cizí esperantisté v Praze, 32. První český časopis s esperantským výtahem, 33. Doktorská dissertace o esperantu, 64. Pátý mezinárodní kongres esperantistů, 64, 174. Spolek německých esperantistů v Praze, 81. První květinové hry esperantistů, 111. Morana ve S. Č. E. (Betty Vaníčková, Heřman Alferi), 113. Stálý kongresový výbor esperantistů, 172. Prof. Naville a esperanto, 175. — *Dr. S. K.:* Šeková banka esperantská, 32. Mezinárodní závod pro propagandu esperanta, 93. Řeka »Esperanto«, 112. Jazykový výbor a akademie esperantistů, 127. Ústřední kancelář esperantistů, 143. Mezinárodní ústav pro esperanto, 172. Kongresová pokladna esperantistů, 174. — *N. P. Eustiféieff:* Dorozumivací jazyk Slovanů, 112. — *G. E.:* Třetí kongres německých esperantistů, 64. Vzrůst esperantského časopisectva, 80. — *Jos. Grňa:* Výstava angl. výkresů získaných esperantem, 65. — *Hkb.:* Ustavující valná schůze »S. Č. E.«, 13. Esper. přednáška o Bosně a Hercegovině, 16. Esperanto na praž. sjezdech, 16. Přednášky »O mezinár. kongresu esp. v Drážďanech, 17. Čtyři současné přednášky o esperantu, 17. Liga německých spolků esperantistů v Rakousku, 18. Posrednik a esperanto, 49. Nejvíce kursů esperanta, 64. Světový esp. svaz lékařů, 79. Vyučování esperantu na školách, 80, 144, 176. Esperanto mezi policisty, 80, 144. Esperanto na mezinárodních sjezdech, 80, 128. Esperanto na mezinárodní výstavě v Bologni, 93, 144. Esperanto na I. všeamerickém vědeckém sjezdu, 112. Esperanto mezi ruskou policií, 112. Esperantisté v národní radě české, 113. Veřejné esperantské přednášky, 113. Esperanto mezi japonskou mládeží, 128. Esperanto na obchodních školách švýcarských, 129. Esperanto v mezinárodním obchodním kursu, 144. Užívání esperanta na sjezdech, 144. Řád pro mezinárodní kongresy esperantistů, 173. Vláda brazilská a esperanto, 176. Esperanto v Luhačovicích, 177 (a obálka 12. čís.). — *Hmd.:* Saský ústav pro esperanto v Drážďanech, 79. — *Fr. Chvatík:* Sedm národností v jediném spolku esperantistů, 93. — *iter:* Klub esperantistů v Lomnici n. Pop., 145. — *Kamaryř:* Schůze mezinárodního vědeckého svazu v Drážďanech, 63. Zábavný esperantský večírek v Praze, 94. Knihovna českých esperantistů, 96. —

VÝZNAM ESPERANTISMU VE VÝVOJI KULTURNÍM.

Napsal prof. Dr. Frant. Krejčí.*)

Esperantistou nejsem — bylo by zbytečno uváděti příčiny, jsou zcela nahodilé. Právě proto však nebude lze činiti těmto řádkům hned zpředu výtku zaujatosti. Esperantistou nejsem, ale vždycky jsem s tímto hnutím sympathisoval, zprvu bezděčně a nyní, když jsem si vše uvědomil, z přesvědčení. Věděl jsem, co se namítalo vážně i uštěpačně proti esperantismu, pochopoval jsem indignaci filologů a aesthetiků, kteří odvraceli se od umělého neorganického novotvaru, jakoby byl svévolným, neodůvodněným porušením zákonnosti přírodní, z níž prýští všechna krása a účelnost; ba přiznám se, že ta směsice grammatických a lexikálních prvků, z nichž esperanto jest utvořeno, vyvolávajíc rovněž neladnou směsici ozvěn z řečí mně známých, nezamlouvala se mému vkusu. Praktický zřetel, kterému náš věk tak snadno obětuje vše »jen ideální«, nebyl by mne zbavil této nechuti a nevysvětlil mi, co mne pro esperantism zaujímal. Neholduji zásadě: účel posvěcuje prostředky, i kdyby ten účel byl nejušlechtilejší, neřku-li tam, kde praktickým zřetelem kryje anebo může se krýti docela všední ziskuchtivost v obchodních spekulacích.

Avšak ve snaze po světovém dorozumívacím prostředku vycítil jsem povznášející moment ethický a ten mi vysvětlil všechno.

Esperantism — v širším smyslu vzato jako název pro snahu o jazyk světový — má zdroj v tom, co tvoříc podstatu lidství je hlavní vzpružinou kulturního vývoje; neboť pouhá již snaha po společném prostředku dorozumívacím je důkazem, že všem lidem jest něco společného. K vědomí to přichází jen jakožto společné zájmy, ale společné zájmy jsou exponenty společných potřeb, společné potřeby stejných vnitřních podmínek životních a stejné vnitřní podmínky životní jsou ukazatelem stejné podstaty. Společné zájmy lidí sbližují

*) Z kruhu čtenářů vyzváni, podáváme český originál článku, jehož esp. překlad uveřejnili jsme v čísle minulém, ačkoliv jsme mínili s originálem jinak naložiti. *Red.*

a čím je jich více, tím účinněji paralyzují to, co lidi dělí a co je činí navzájem nepřáteli.

Uvědoměním společných zájmů nezbytně zkrocuje se egoism; a co k tomu přispívá, je tím samým hyblem mravního vývoje, spolupodmínkou mravního zušlechtění. Taková věc je ethicky oprávněna, snahám o ni vtiskuje se pečť ideálnosti, a praktický zřetel, v němž po případě — jako u esperanta — spatřován bývá nejbližší důvod oprávněnosti, nemůže snahy ty strhnouti ve všednost hmotného prospěchářství. Snahy esperantismu jdou výše, a kdo nepřisvědčí theoretické dedukci, tomu poví to historie snah těch.

Z ní je patrné, že myšlenka světového jazyka vznikala a rostla touž cestou, jakou vznikají a rostou myšlenky, tvořící složky nynějšího stadia kulturního vývoje lidstva a určující jeho budoucnost. Idea všejazyka vznikla přirozenou nutností jako organický výron celkového stavu lidského tělesa sociálního, jako myšlenka lidské všeduse. Nejprv se kmitla a uvědomila sporadicky v hlavách jednotlivců vynikajících, kteří předstihli rozvojem svých duševních mohutností své současníky a dohlédli dále vpřed do budoucnosti. Pak se objevovala častěji, až zaujavi celé množství hlav v různých končinách světa, u různých národů, v různých společenských poměrech, spojila je k společné práci za svým uskutečněním.

Tento organický postup vylučuje, že by myšlenka všejazyka byla chimérou přepiatých, jednostrannou horlivostí rozháraných mozků nebo dobrodružným nápadem pochodícím z rozumu ovládaného fantasií, což obojí byly by abnormální výstřelky neschopné dalšího vzrůstu. Ovšem objevují se také takové chiméry a výstřelky periodicky a s jakousi pravidelností; rozmanitost vývoje poskytuje příležitost k opakování se stejných nebo podobných nesmyslností; avšak nikdy ne na vrcholcích nýbrž jen v nížinách kultury. Myšlenky, jakkoli by se zdály někomu dobrodružné nebo, řekněme krátce, utopie, které se vyskytnou v stejné podstatě tu u Platóna, tam u Spinozy, u Kanta atd., nikdo nebude podceňovati, kdo si uvědomí, že velký duch opáčí a anticipuje svým vývojem vývoj lidstva v celku.

V této příčině esperantism hrdě poukázati může na svůj rodokmen. Co mohlo se zroditi v mozku — abych jen některé z nejznámějších případů uvedl — nějakého Leibnitze, Komenského a pro co se mohl rozehráti za naší doby Spencer, to má v sobě jádro zdravé a schopné dalšího vývoje, to zasluhuje býti uskutečněno společnou snahou lidstva.

Z toho plyne mé přesvědčení, že snahy o světový jazyk, jak se projevují hnutím esperantismu, mají hlubší význam, než který by jim prisouzen byl ze zřetele usnadnění styků mezinárodních. I kdyby ukázaly se v této příčině nedostatečnými, sblížení národů a průkopnická práce ve službě humanity zůstala by trvalým ziskem. Ale i ten praktický cíl, k němuž esperanto směřuje, objeví se v jiném, sobě příznivějším světle, když naň pohlédneme se stanoviska sporů národnostních. Jazyk světový nebo, chcete-li, dorozumivací prostředek světový, nutně odstraní řevnivost mezi národy velkými, snažícími se rozšířením svého jazyka uplatniti svou převahu v jakémkoli ohledu, a zbaví národy slabší a menší obavy před následky konkurence s mocnějšími na fóru světovém. Dnes platí tři čtyři jazyky za světové v tom smyslu, že člověk, který některý z nich ovládá, projíti může celým světem, protože veřejná zařízení pro mezinárodní styky jsou učiněna (v jistém smyslu vynucena) v ohledu na příslušníky těchto privilegovaných za stejnocenné uznaných národů. Osudná to věc, která zmalomyslněti může příslušníky národů menších a na druhé straně důvod poskytnouti pro národnostní znásilňování jejich. Jak jinak by se věci měly, kdyby mezinárodní styky dály se esperantem!

Všechny námitky a všechna nechuť proti snahám o nějaké esperanto mizí při pomýšlení na úlohu, jakou míti by mohlo — a doufejme, že budeme míti — ve sporech jazykově národnostních, které nepopřávají lidstvu klidu v práci kulturní. Esperanto neučiní zbytečným žádný jazyk; nebude činiti nároků přesahujících obor jeho oprávněnosti — básnit v esperantu odporuje pojmu esperanta a pojmu poesie. Esperanto nebude vývoji kulturnímu v ničem překážeti, ale doplní jej ve směru, ve kterém může lidstvu vzejíti požehnání.

FONDO DE REGNAJ ORGANIZAĴOJ DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ.

Dokumento pri la organiza agado de s-oj Kühnl.

Aldono al la raporto »La rezultato de mia paciga entrepreno« eltirita el la klarigo sendita de »Bohema asocio esperantista« al la aŭstria ministerio de internaj aferoj. Redaktis H. K. Bouška kaj Dro Stan Kamaryt. — (Fino).

El la prezentita klarigo, fidele respondanta al la realeco, estas videble, ke:

1. kiam (29./XII. 07) oni decidis fondi centran societeton sub la nomo Bohema asocio esperantista kun la organo Bohema esperantisto, ekzistis kaj estis proponata neniuj societo kun similaj celoj kaj kun la sama titolo;

2. kiam oni formale fondis la societeton (per prezento de la statutoj 3./VII., per ministeria aprobo 16./VII., per fonda kunveno 27./IX. 1908), oni ne povis scii kaj oni ne sciis, ke dum la daŭro de tempo la titolon Asocio proprigis al si alia societo, kies fondo kaj precipe plena nomo estis laŭeble severe sekretigata tiel, ke la suspekton pro provo trompi nia Asocio povas kiel eble plej trankvile kaj energie rifuzi;

3. la konfuzon devenintan el la identeco de la titoloj kaŭzis la societoj Asocio-Unio kaj Ligo-Asocio, kiuj kaŭzis ĝin tute konscie, ĉar estis ĝenerale konate, ke nia Asocio estis fondata, kaj ĝia fonda kunveno estis anoncita per ĉiuj ĵurnaloj de Praha, sekve oni ne povas kaŝi la suspekton, ke la klopodo fari konfuzon estas en la partio de la societo Ligo-Asocio. La praveco de tiu ĉi suspekto estas ankoraŭ pli evidenta, se oni rimarkigas la fakton, ke Asocio-Unio kaj Ligo-Asocio konsekvence imitas niajn presaĵojn, uzante laŭeble la samajn tekstojn;

4. la nomo Asocio estis transprenita ne de ni, sed de l'alia partio, kiu cetere, sciante pri nia fonda kunveno, povis en sia propra intereso atentigi nin pri la identeco de la titoloj;

5. Ligo-Asocio disponante per du titoloj povas, se ĝi havas bonan volon, eviti la konfuzon per la uzado de la nomo »ligo«, kiel ĝi tion faris komence, kaj kontraŭe ni ne povas cedi de la titolo Asocio, ĉar ĝi estas la sola titolo aprobita per la statutoj kaj ĉar, eĉ se ni volus cedi, ne ekzistas titolo, kiun la alia partio ne estus akceptinta por siaj societoj...

KIEN ĜIN DONI?

Felietono de *Jan Neruda*. El la bohema lingvo tradukis *ing. J. Vostatek*.

(Fino).

Kaj dum unu tia promenado okazis, ke mi rimarkis sur la strato tiujn kruĉojn, botelojn kaj bakpatojn, kiujn la afabla leganto rimarkis jam en la komenco de tiu ĉi artikolo.

La kaŭzo, kial oni trovas la kruĉojn, botelojn kaj bakpatojn sur la strato, estas sekvanta:

Ĉiu Praha'ano povas posedi ian kruĉon eventuale botelon kaj ankaŭ bakpaton — tion oni ne malpermesas kaj ne punas. Sed iafoje okazas, ke la kruĉo ekzemple fariĝos disbatita — kaj nun komencas la historio. Kien ĝin doni? Se vi elĵetos ĝin sur la korton, devigos vin la domgardisto, ke vi ĝin reprenu. Se vi elĵetos ĝin sur la straton, venos policisto kaj arestos vin. Se vi ĵetos ĝin en la veturilon de balaisto, li ĝetos ĝin reen. Li ne akceptos ĝin, eĉ se vi donos bonan trinkmonon al li, oni malpermesas tion severe — Bone! Do vi prenos la kruĉon nokte, eliros sur la straton kaj starigos ĝin nerimarkate, nu kien ajn. Kaj sekvantan matenon forigos ĝin la balaisto eĉ sen trinkmono kaj estas bone.

Infana penso traflugis mian kapon. Ĉu ni — tio estas mi kaj Anjo — ne povus nokte ekkapti la matracon, transporti ĝin en la najbaran straton kaj tie elŝuti la pajlon? La ideo sendispute malbona — hontinda — kontraŭleĝa — sed mi konfesas: ĝi plaĉis al mi. La homo estas, ah, tiel inklina al la malbono.

Sed — mi ne estas infano de Fortuno. Subite, dio scias de kiu flanko, aperos policisto. Li volos, ke mi la pajlon rekolektu. Mi kontraŭstaros, faros fine ian parolan krimon, oni arestos min, kondamnos min — kaj mi perdos mian ĝisnunan bonan reputacion — sed tio jam estas ĉio egale — mi —

»Via Moŝto« — flugiris subite Anjo en la ĉambron — »mi jam scias, kien ĝin doni! La laktistino, kiu staradas kun sia veturilo antaŭ la domo akceptos volonte la pajlon, ĉar ŝi bezonas ĝin por siaj ĉevaloj!«

»Sed estas tio certa?«

»Tute certa!«

Kion mi dirus plu? Mi dormis bone la tutan nokton. Kaj sekvantan matenon mi kaj Anjo portis la matracon al la laktistino, kiam kompreneble Anjo estis demandinta, ĉu ŝi mian donacon ankaŭ efektive akceptos.

Tio estis bela momento! Kiam la laktistino estis redonanta al mi la malplenan sakon, mia koro forte ekbatis per dolĉega ekscito, mi kisis ŝian manon, ĉirkaŭprenis pasie ŝian ĉevalinon kaj paŝis kun malseketaj okuloj hejmen.

Kaj hejme ni kaptis la novan pajlon, kaj ni denove plenigis la matracon. Kaj kiam la pajla matraco estis jam plena, mi ĉirkaŭprenis Anjon, komencis fajfi »Sur la verda

herbejo« kaj ni dancis ĉirkaŭ la matraco ĝis niaj kapoj komencis sin turni.

Jen la tuta historio, kiel ĝi okazis kaj kiel mi ĝin rakontas. Ĝi estas bela kaj laŭtempa; mi estas kontenta kun ĝi kaj mi finas.

EBRIULO.

El »*Črty a povídky*« (Skizoj kaj rakontoj) de *Vojta Beneš*.

Somera vespero varme spiris. Sur griza, polvoplena ŝoseo trenis sin homa kreaĵo: mizere ŝanceliĝis ebriulo, maljuna vagisto. Li havis disŝiritan vestaĵon, liaj haroj kaj barbo estis en malordo, la plumbokoloraj okuloj estis elstarantaj sen fajrero de vivo; lia vizaĝo estis malsane pala, preskaŭ verda.

De li eliradis malbonodoro, terura, abomena malbonodoro de brando. Amaso da vilaĝaj infanoj ĉirkaŭ kuris la ebriulon; ili ĵetis sur lin sekan koton kaj ŝtonojn. La kuraĝaj grandaj knaboj batis lin per longaj vergoj, forkurante kun krio post ĉiu bato.

Li insultis ilin per raŭka voĉo kaj li provis dispeli ilin per sia granda bastono, kiam iliaj atakoj pligrandiĝis. Nun li ekstaris, apogis sin per ambaŭ malpuraj manoj sur bastono, elstarigis siajn ebriajn okulojn je infanoj kaj volis ion diri.

Sed la brando skuis lin, la bastono ekglitis kaj la ebriulo falis per la vizaĝo en polvon de tero... Polvo penetris en lian vizaĝon, en okulojn kaj harojn kaj sufokis, sufokis malagrablege.

La grandega krio de infanaj gorgoj akompanis la falon de lia korpo teren kaj kelkaj bone celintaj batoj ne preterpasis sian celon. La ebriulo sole ekĝemis, movis svene siajn sangantajn manojn, provis ne fali, kaj lia homeco, kiu donis al li la rektan kreskon, faris la lastajn eksperimentojn, por ke ĝi ne estu tute venkita per regado de brando. Sed vane. Tiuj ĉi manoj estis jam malfortaj, senpotencaj kontraŭ la forta besto — la brando. Ĝi ekregis lin tute; ĝi mallumigis lian cerbon, turmentis lian animon, faligis lian korpon — ĝi, la forta reganto de malfortuloj kaj malkleruloj.

Unu de la knaboj proksimiĝis singardeme al la ebriulo kaj ekbatis lin subite per sia longa vergo.

La ebriulo faris eĉ ne unu movon, sole spiregis peze, tiel li estis malforta kaj sen sento. La rondo de infanoj

senĉese pli kaj pli mallarĝiĝis kaj iliaj atakoj estadis ĉiam pli kaj pli kuraĝaj. Ili ne vidis, ili ne aŭdis.

Antaŭ tiu amaso kaj spektaklo stariĝis iu viro — nekonata homo. Li havis trankvilajn, moderajn okulojn kaj altan, helan frunton.

»Kial vi batas per ŝtonoj tiun ĉi homon?« li demandis per trankvila voĉo.

Sed la infanoj ne rimarkis lin, tiel ili estis okupitaj per sia kruela ludo kun vagisto. Li staris proksime, kaj liaj trankvilaj, moderaj okuloj malgajiĝis, lia alta, hela frunto sulkiĝis.

»Kial vi batas per ŝtonoj tiun ĉi homon?«, ekparolis denove la fremdulo al la infanoj. La sulkiĝinta frunto denove ekheliĝis, kaj la bluaj okuloj silente ekbrilis. Ili ekbrilis per granda amo al infano.

Nun forfalis la timo de infanoj kaj unu knabo ekkriegis moke: »Li estas ebriulo, li estas ja ebria homaĉo!«

Kaj la ceteraj infanoj ankaŭ fariĝis kuraĝaj kaj kriis: »Ho, li estas ja ebriulo! Li estas vagisto! Li ebriiĝis ĉe hebreo per brando!«

»Kaj pro tio vi ŝtonbatas lin? Kiu permesis tion al vi? Aŭ kiu ordonis tion al vi? Ĉu li ne estas ankaŭ homo? Ĉu li ne estas via frato kaj via proksimulo? Ĉu vi ankaŭ kredas, ke Kristo diris: Amu vian proksimulon! Sed vi ne faras tion, kiel ne faras ĝin ankaŭ viaj patroj?«

La infanoj ne komprenis tiajn vortojn.

»Sed, li estas ebriulo!«, ekkriis denove la kuraĝa knabo. La ceteraj silentis.

La ebria vagisto rektigis sin duone sur la malmolatero, levis sin sur la malfortaj manoj kaj duone kuŝante, duone sidante kun elstarantaj okuloj rigardis sen kompreno la ĉirkaŭon.

»Ĉu la ebriulo ne estas homo?«

Neniu respondis.

»Kaj vi volas eble esti juĝistoj? Tial vi eble estas tie ĉi, por ke vi lin batu per ŝtonoj kaj punu lin pro ebrio? Ĉu li ne estas sufiĉe punita, kiam li, sklavo de brando, rampas kaj falas ebria en polvon de tero? Eble tial li estas tie ĉi ebria, kompatinda, kuŝanta sur malmola sablo de strato, por ke vi, kiam vi vidas lian mizeron kaj lian malaltecon, kiam vi vidas malbelecon de lia faro, kiam vi vidas la teruran malbonecon de ebrio, evitu la ebrion en ĉiuj tagoj de via vivo. La forto de brando estas terura, la forto, kiu ne

nutras, sed mortigas. Li estas tie ĉi por averto al ĉiuj, sed ne por puno.

— Ĉu vi volas ankoraŭ fari al li malbonon? Pli bone estos, se vi dankas al li, ke li montris al vi la vojon, kiu estas la vojo de moko, mizero kaj morto por serĉi la novajn pli bonajn vojojn de la vivo.

Kaj la ebriulo eligis ankoraŭ pli multe siajn malklarajn okulojn kaj rigardis per ili seninterese la infanojn kaj la fremdulon, kiu havis por li la kompaton, por la kompatindulo — — — Al li ŝajnis tiuj ĉi vortoj strangaj, neniam li aŭdis tiel paroli. Li ricevis ĉiam sole insultojn kaj atakojn de homaj manoj. Kaj li ankaŭ sole insultis kaj malbenis.

Sed nun ŝajnis, ke liaj okuloj ploras.

Ankaŭ la infanoj ne komprenis la strangajn vortojn de nekonata homo, sed iliaj junaj koroj sentis ion nekutiman, ili sentis ankaŭ, ke la vortoj estas pezaj kaj veraj. Ja timo falis sur ilin kaj en la koro ili eksentis ankaŭ kompaton kun la ebriulo en blanka polvo de strato, kies okuloj ploris.

Poste ili foriris trankvile kaj silente al lavilaĝo. Ankaŭ la fremdulo foriris. Sole la ebriulo restis tie en polvo de tero, sola kaj forlasita. Al li ŝajnis, kvazaŭ iu forŝovus la ŝtonon de lia koro. Sed liaj sentoj malfortiĝis kaj en lia memoro estis malplene kaj silente kiel en akvaj profundaĵoj.

Liaj manoj tremis denove kaj malfortiĝis, kaj li falis denove per tuta korpo teren. La fontetoj de sango malrapide elfluis de sangantaj manoj kaj vangoj.

Somera vespero envolvis lin en sian fabelan vualon. Kompatema virino estas la somera, varma vespero.

La tero vekiĝis antaŭ liaj okuloj. Kvazaŭ kreskus antaŭ li vastaj, dezertaj kampoj malproksimen, profunden — — Li ne jam leviĝis.

Matene, kiam en oriento la tago vekiĝis, oni sonorigis en vilaĝo la mortscigantan sonorilon. Oni trovis post la vilaĝo la kadavron de la ebriulo.

El la bohema lingvo tradukis *Ant. Janalíkova*.

HUNDO.

Boheme verkis *Karel Horký*. Kun la permeso de l' aŭtoro esperantigis *H. K. Bouška*.

Dum someraj tagoj estadis tiaj varmegoj, ke tage ni preferis dormi kaj kuŝi sur ombrigitaj deklivoj kaj nur antaŭ-

vespere ni ekmarŝis. La noktoj estadis belegaj, varmetaj, kaj ne pluvis eĉ unufoje dum tiuj varmegaj, radioplenaj tagoj, kiam ankaŭ la marbordo estis forlasita, ĉar la burĝoj el Marseilles ne loĝis ĝis tiam en apudmaraj villoj kaj la fiŝkaptistoj kaptadis malproksime de bordoj. Sole iafoje ekscite ekmiaŭis kato el iu soliĝinta villo aŭ fiŝŝipeto malrapide eliĝis el la bluo de l' horizonto kaj direktis al bordoj por elŝipigi iun familianon. La fiŝkaptisto ekmarŝis sur deklivoj supren, al vinberejoj, la ŝipeto malaperis kaj denove estis dezerte kaj silente sur la bordo. Iafoje, kiam mi sidiĝis sur marbordan rokon kaj fermis la okulojn pro peza prem de varmego, mi tute klare aŭdis, kiel maraj kankroj restintaj en truoj de rokoj gratas kaj bruas por elrampi denove en akvon. Oni eĉ aŭdis, kiel sub la bordo sible trafluas akvo en profundigitajn kavaĵojn inter ŝtonegoj. Ĉio krakis, bruis, ĝemis kaj mia malagrabra sento estis, ke sub mi iu venkita potenco preparas vulkaniĝi. Okazadis, ke dum tiuj varmegaj tagoj eĉ akvo malbonodoris putre, malsanige, kaj sur rokoj la suno mortigadis centojn da malgrandaj bestoj elĵetitaj de ondo. Estis malgaje dum tago, sed la noktojn mi amis.

Unu helan kvietan nokton, sude de Carnoules, mi trovis forlasitan fiŝkaptistan dometon. Ĝi estis agrable sternita per foliaro kaj sur la loko por kapo per marherbo. Mi eksentis la deziron pasigi la nokton en la dometo. Eĉ unu reto ne estis tie, la fiŝkaptistoj foriris verŝajne okcidenton. Mi demetis la surtuton kaj botojn. Proksimume tri cent paŝojn pluen estis kelkaj villoj, sed ŝajnis, ke estas senvive en ili.

Antaŭ la kuŝiĝo mi sidiĝis antaŭ la dometo kaj rigardis la maron. Ĝi estis trankvila, bluegriza, laktoŝajna, kaj ondoj moviĝis malvigle, kun ia incitanta ebrieco, kvazaŭ tavolo de absinto nepenetranta ankoraŭ al subo. La luno, kiu donis al la maro tiun ĉi misteran nuancon, klare lumis kaj la nokto estis varmeta. Venis al mi la ideo bani min kaj mi senpripense demetis la vestaĵon. Akvo estis varmetega, agrabra kiel veluro kaj ondoj ne alfrapadis. Mi sendanĝere povis horizontale kuŝiĝi sur dorson kaj submetiĝi al la maro. Mi estis nuda kaj krom la luno neniu vidis, kiel ĉiam senbrue venis ondo kaj de la piedfingroj ĝis la kapo tuŝis min per senespere malmola movo. Neniel malhelpis al ĝi, ke ĝi ĉiam frunte kunpuŝiĝis kun la bordo. Ĝi mallaŭte ekploris kaj revenis al mi denove kun la sindonemo de rifuzita amanto. Mi jam ne havis la impreson, ke mi banas min, mi ĝojege kaj egoisme submetiĝis al tiu nokta amindumo kaj fermante la okulojn

mi sentis agrablan, kapturnantan tremadon, kian kredeble konas sole malsanaj homoj, kiuj dum la unuaj printempaj tagoj balanciĝas en la retoj inter la trunkoj de ĉerizarboj.

Kiam korpa frosto kaŭzita de longa restado en akvo, revenigis min al la realeco, mi vidis, ke sur la bordo apud mia vestaĵo sidas blanka hundo. Ĝi senmove sidis kaj preskaŭ senlaŭte murmuris. Kiam mi ekkriis kontraŭ ĝi, ĝi ekbojis, eksaltis, sed denove ĝi sidiĝis precize apud mia vestaĵo. Ne detenis min la timo, sed ia scio pri la nudeco, plena senarmeco incitis min. Mi volis eliri el akvo, sed samtempe mia haŭto sur nudaj tibikarnoj tremis kvazaŭ ili jam sentus la tuŝon da hundaj dentoj. Mi ekkriis denove kaj la hundo bojegis, bojegis tiel longe kaj falstone, ke la maltrankvilo batalis en mi kun nerveco kaj incitis min al novaj krioj, kiuj sonis jam fremde, false, kiel oni vokas en dormo dum teruraj sonĝoj. Ankoraŭ unu tia malbela ekbojo — kaj senkonscie mi kaptis ŝtonon. Mi batis kun tia furiozeco, ke glitinte mi devis ekteni la rokon. La hundo elsaltis, sed ĝi falis dorsen; sed ĝi denove leviĝis kaj ŝanceliĝante kiel ebria ĝi volis foriri de la loko. Sed ĝi ne povis, ĝi ankoraŭ unufoje ekbojis longe, dolore kaj poste ĝi sole raŭkis. Mi rompis al ĝi piedon.

Subite mi ekhontis. Mi tuj eliris el akvo kaj mi prenis la hundon en la dometon al mi. Je en villoj iu ekbojis, strange, maltrankvile, kiel bojas prirabitaj hundinoj. Eble tiel vokis la patrino, ĉar la blanka hundo mallaŭte ekraŭkis kiel infano, kaj timigite ĝi enŝovis la kapon sub mian brakon. Mi kovris ĝin mole per marherbo, mi donis al ĝi sukeron ie en la poŝo trovita, mi karesis ĝian piedon kaj faris ĉion, kio povus senkulpigi min en ĝiaj okuloj, ĉar nur nun mi komprenis mian teruran eraron. Nur nun mi sentis, ke antaŭ la horo, ĝi venis min viziti — — — Matene vekiĝinte subite mi eksentis, ke la hundo lekas mian tibikarnon, kiun mi vundis, kiam mi celis lin per la ŝtono. Kaj tiamaniere ni disiĝis. Kolektinte ĉiujn fortojn kaj ĝemante, ŝancelirante, ekiris ĝi al villoj kaj mi al Marseilles. Mi ne ekkonis ĝis nun la homon, kiu sciis tiel pardoni.

RAPORTOJ KAJ NOTIZOJ.

Influo de personoj ne malaperas eĉ en ideaj partioj; sed en tiuj nekondiĉas ĉion sole la persono, personoj submetas siajn personajn interesojn kaj plaĉojn sub intereso de la partio, kaj partio sub la tuto. Personaj

venas kaj foriras, partioj daŭras. Natura evolucio devas konduki al tio, ke partioj personaj fariĝu ideaj, por tio devas labori ĉiu serioza partio. Konfido, estimo kaj amo al personoj naskanta sindonemecon, estas io alia ol personemeco, pri kiu oni ofte parolas. Partio afera per sindonemo, kaj loajaleco fortiĝas; ĉar tia partio estas societo de personoj, kunigitaj per la samaj devizoj kaj interesoj kaj laborantoj por la tuto kaj tiela societo sen konfido, estimo kaj amo neestas povebla. *Kamaryt.*

Deklaro de „Bohema asocio esperantista“ pri la kongreso de B. U. E. »Bohema asocio esperantista« centra unuiĝo de individuoj kaj societoj esperantistaj, energie protestas kontraŭ tio, ke la kongreso aranĝita de la societo »Bohema unio esperantista« (B. U. E.) estu proklamata kaj rigardata kiel manifestacio de la tuta bohema esperantistaro. La kongreso, kiu okazis sen la partopreno de la esperantistoj kaj esperantistaj societoj unuiĝintaj en »Bohema asocio esperantista« kaj starantaj ekster ambaŭ centroj, Asocio kaj Unio, *la kongreso, en kiu kelkaj bohemaj esperantistoj, eminentaj laborantoj, estis antaŭe eligitaj el la partopreno, certe ne povas esti parolanto de ĉiuj bohemaj esperantistoj, kiel ĝi estis kaj estas nejojale kaj senrajte proklamata. Ni ne volis malutili la kongreson por ne malutili komunan aferon, tial ni donis al la membroj de niaj asocio kaj societoj la liberecon neoficiale kiel rigardantoj partopreni en la kongreso, kaj ni prokrastis nian proteston, sed nun ni ne povas lasi la publikon en la dubo pri tio, ke ni absolute ne volas identigi nin kun la homoj, kiuj estis aranĝantoj kaj parolantoj de tiu kongreso. En Praha la 28. de septembro 1909. Bohema asocio esperantista.* O. S.

Rim. La bohema teksto de tiu ĉi deklaro estis legebla en la bohemaj ĵurnaloj de Praha, Plzeň, Brno, Vídeň. *Rd.*

KRONIKA A KOMENTÁŘ.

Esperanto pro mládež. Podnikavé nakladatelství »Zahrady« a »Botanicko-zahradnického slovníku« v Chrudimi vydává nádherně illustrovaný časopis pro mládež »Alferi« (velikosti známého Vilímkova »Malého Čtenáře«) s obsahem didakticko-paedagogickým a to za pouhou náhradu porta 40 hal. K časopisu přidává za mírný doplatek methodicky zpracovaný kurs esperanta »Esperanto snadno a důkladně za 20 hodin«, spisek redigovaný zkušební komisí spolku »J. A. Komenský en Chrudim« (spisek sám bude státi K 1'20, s čas. »Alferi« K 1'50). O. S.

Spolek J. A. Komenský v Chrudimi uspořádal dne 13. srpna večírek v hotelu »Bída«, k němuž pozval účastníky učitelských kursů a akademiky chrudimské. Po uvítání účastníků (přes 60) předsedou p. Kudrnou, promluvil jednatel spolku p. prof. Ant. Růžička o esperantu a předseda p. učitel K. Kudrna o esperantismu a pacifismu, načež sl. Zděna Menšíkova zapěla několik písní. Při večírku a dne následujícího otevřena byla výstavka esperantských knih, brožur, časopisů, obrazů a pod. (přes 100 čísel). — Spolek jmenoval dopisujícím členem p. JUC. Barvíře z Prahy. O. S.

První sjezd českých esperantistů. »Unie čes. esp.« uspořádala v Praze ve dnech 26.-28. září 1909 sjezd, jež neoprávněně označovala za sjezd českých esperantistů vůbec. Ačkoliv my pečlivě a objektivně referujeme vždycky nejen o podnicích naší strany, ale i strany protivně, pokud máme o nich věrohodné zprávy (třebas »Č. Č. E.« tak nečiní pomíjeje

každý náš podnik mlčením), o sjezdu přátel Unie předběžných zpráv otiskovati jsme nemohli, ježto jsme žádných neobdrželi, a o průběhu sjezdu rovněž referovati nemůžeme, ježto nejen nám nebyla zaslána referantská legitimace (pro to páni vůbec nemají smyslu), ale byli jsme dokonce mezi těmi, o nichž rozhodnuto, že na sjezd připuštění nebudou. A každý zajisté pochopí, že nemůžeme referovati o něčem, čemu jsme nebyli přítomni. Ostatně, zdá se, že čtenáři o mnoho neprijdou. *Red.*

Esperantský divadelní večer ohlašovala B. U. E. ve svých novinářských šimlech o svém sjezdu; dle programu měly býti ve smíchovské areně sehrány dne 27. září 1909 aktovky »Zvíkovský rarášek« (od Stroupežnického) a »Poupě« (od F. X. Svobody), první esperantsky (v překladu Vl. Tobka), druhá česky (opačně bylo by to bývalo vhodnější a přirozenější). Ve skutečnosti sehrán byl »Zvíkovský rarášek« česko-esperantsky. Jaký byl překlad a provedení, nevíme; nebyli jsme tam. Ale přítelkyně našeho listu ve svém dopise míní: »Že na jevišti byla podána jen nepatrná část překladu (úloha pana Dačického úplně, úlohy pana Krištofa ze Švamberka a paní Elišky z části), nebylo lze učiniti si správný úsudek o něm. Rozhodně však byla nešťastná volba tohoto kusu ku překladu. Neboť to, co je tak rázovitého na něm, to je ta řeč tehdejší doby, to překladem mizí«. A naopak — míníme my — »Poupě« hodí se ku provedení v esperantu velmi dobře. Zatím tedy Praha musí na první esperantské představení na některé naší scéně ještě čekati. *Rd.*

Esperantisté před soudem. Zaznamenávajíc v této kronice všechny události v českém světě esperantistickém, nemůžeme pro úplnost pominouti i zjevů ne právě příjemných, jakým jistě je zjev, že samideané musí své spory vyrovnávati před soudem. V Praze už dvakráte zabýval se c. k. okres. soud pro přestupky naší »sankta afero«. Poprvé v únoru 1908, kdy podal p. H. K. Bouška (prostřednictvím svého právního zástupce JUDra Jozífka) žalobu na p. Ed. Kühnla, poněvadž p. Kühnl na jedné schůzi (29. 12. 07.) prohlásil zcela pravdivý a objektivní referát (v čas. »Snaha«) p. Boušky za lživý a pisatele za drzého novinářského lháře. Tehdy po provedeném přelíčení (19. 2. 1908) p. Kühnl (jehož hájil JUDr. Kusý) uznán byl (panem tajemníkem Krautem) vinným přestupkem proti bezpečnosti cti a odsouzen ku pokutě 30 K (resp. 3 dnů vězení) a k náhradě soudních útrat. Odsouzený se odvolal, ale odvolací senát odvolání zamítl (9. 4. 1908) a rozsudek potvrdil, přisoudiv ještě odsouzenému náhradu odvolacích útrat. Po druhé pak, v dubnu 1909, žaloval p. Fr. Kühnl p. Dra Stan Kamaryta pro urážku na cti, již prý se p. Kamaryt dopustil svými výroky v kruhu rodiny pp. Hradila a Bernarda (»Kühnlům nevěřte, ti jsou falešní, jinak myslí, jinak mluví; až je poznáte, jinak budete o nich soudit; ve výboru klubu mají jen své figuranty; v klubu mohou obstáti jen ti, kdož jim přikyvuji«) a ve společnosti jednoho přítele (p. V. Tobka) p. Kühnlů (»Co druhá strana píše a vydává, to nestojí za řeč; pan Eduard Kühnl nemá k vedení klubu a časopisu potřebnou erudici a světový rozhled. Pan František Kühnl je rovněž člověk bez významu, nic nestuduje, je zkažený student, jen doma se válí a potlouká«). Hlavní líčení vyžádalo si tři stání (14., 22. a 29. dubna r. 1909), takže proces dlouho napínal pražské esperantisty obou táborů. Při líčení průvodní svědkové, členové rodiny pp. Hradila a Bernarda, kteří obžalovaného k sobě zvali a pak jeho výroky pp. Kühnlům donášeli, vypovídali velmi neurčitě a své výpovědi měnili, takže — ačkoliv obžalovaný neměl svědků vývodních — nebylo prokázáno ani znění ani datum výroků prvých (k Hradilovým) a o výrociích druhých (k p. Tobkovi) dokázali svědci vývodní (pp. Barviř a Túma), že se nestaly. Obžalovaný (hájený p. dr. Jozífkem)

byl obžaloby sprostěn a žalobce (zastoupeny p. dr. Nevšimalem) odsouzen k náhradě soudních útrat. Soukromý žalobce se odvolal, ale soud odvolání zamítl (16. 6. 1909) a rozsudek první instance potvrdil. Panu Kühnlovi soudní neúspěch popletl nějak hlavu, takže vydal (pod firmou své Ligy) a čes. esperantistům rozeslal popletený leták »P. T. českým esperantistům!«, o němž nikdo neví, proč byl vydán a co má znamenati. Teď aspoň bude každému jasno, k čemu se leták vztahuje. Ovšem, proč byl vydán a co má znamenati, nepochopí nikdo ani teď. *Nemo.*

INFORMACE A DOKUMENTY.

Valná hromada „Svazu čes. esper.“ konati se bude v Praze dne 14. listopadu 1909. Bližší na zvláštních pozvánkách. *O. S.*

Veřejné zkoušky z esperanta před zemskou zkušební komisí pro král. České konaly se ve dnech svatováclavských (26. 10. 09. odp.) v Esperanto-Oficejo p. adj. Krause. Zkoušku o znalosti esperanta vykonaly s úspěchem uspokojivým sl. *A. Crhova* a sl. *L. Klírova* (z Prahy). — Příští zkoušky konati se budou v den valné hromady »Svazu českých esp.« dne 14. listopadu 1909. Přihlášky přijímají prof. Dr. Stan Kamaryt v Plzni na průmyslové škole (pro Čechy) a učitel Th. Čejka v Bystřici p. Host. (pro Moravu). *O. S.*

Klub esperantistů v Chvalkovicích (u Olomouce na Moravě) ustavil se 13. června 1909 a přistoupil za člena »Svazu čes. esp.«; delegátem klubu ve svazu jmenován byl p. učitel Al. Neužil. *O. S.*

LIBROJ KAJ GAZETOJ.

Unua oficiala aldono al Universala vortaro. »Esperantista dokumentaro«, kajero dektria. Paris, Esperantista centra oficejo, 1909. Prezo Fr. 0'50. (Pĝ. 31). — Komisio pri komuna vortaro de Lingva komitato (direktoro kaj raportinto Th. Cart) eldonas la unuan liston da esperantaj radikoj akceptitaj de Lingva komitato. Tiun ĉi serion sekvos iom post iom novaj serioj kaj tiuj jaraj aldonoj kunfandiĝos fine en »Universala vortaro plenigita«. La listo enhavas ekskluzive la radikojn (kun tradukoj franca, angla, germana, rusa, pola) jam uzitajn en diversaj verkoj kaj vortaroj kaj montras sekve, kiujn formojn el la uzataj preferas »oficialaj sferoj« esperantistaj. Por tiuj, kiuj respektas la aŭtoritaton de L. K., la aldonoj estos respektataj leĝoj, por tiuj, al kiuj L. K. ne ŝajnas esti respektinda (kaj estas malfacile respekti tiun ĉi kolecion en nuna formo, kiam ĝi enhavas sole nemultajn kompetentulojn, sed multajn homojn nekapablajn elektitajn tute pro aliaj motivoj ol pro ilia kompetenteco), la aldonoj estos bonaj konsiloj, kiujn ĉiu laŭ sia juĝo povas akcepti aŭ malakcepti. Pri tiu ĉi listo ŝajnas al ni, ke ĝi estas akceptebla. Ĉiuokaze ĝi estas trastudinda. *Bšk.*

Esperanta versfarado kaj rimaro de J. Parisot kaj Th. Cart. 2-a eldono. Paris, Presa esperantista societo, 1909. Prezo Sm 0'24 (Pĝ. 41). — En tiu ĉi libreto la aŭtoroj donas principojn pri esperanta versfarado kun necesaj klarigaj ekzemploj laŭ la verkoj de Dro Zamenhof

kaj aliaj verkistoj. Aldone ili donas la esperantaj radikojn ordigitajn laŭ lastaj vokaloj kaj konsonantoj tiel, ke la rimserĉantoj facile trovos la vortojn kun la sama finsilabo.

Bšk.

Pri la derivado en ido kaj esperanto. Verkita de *Georges Kolowrat*. Paris, Presa esperantista societo, 1909. Prezo 25 ctm. (Pĝ. 12). — La libreto celas montri, ke ido ne havas returneblecon kaj malgraŭ la malsimplaj reguloj ne kontentigas la logikon, kaj ke vere returnebla sistemo fondita sur esperanto estas tamen facile konstruebla. En tiu ĉi punkto oni povas kredi al ambaŭ partioj, se unu pri la alia pravas, ke unu aŭ alia sistemo, ido aŭ esperanto, ne havas returneblecon. Tio estas natura, ĉar en ĉiu lingvo a posteriori fondita sur nelogikaj lingvoj naturaj devas esti multaj elementoj bazitaj sur la konvenco, ne sur la logiko, kiel estus dezirinde, sed kiel estas neeble.

Bšk.

Memorandumo de la Ĝenerala asocio de la kuracistoj en Rumanujo pri la kongreso de Budapeŝto. Bucuresti, Asociatiunea Ĝenerala a Medicilor din Romania. (Pĝ. 8). — Per tiu ĉi broŝureto la rumana kuracistaro turnas sin al la tutmonda kuracistaro kaj al la internacia publiko kun la klarigo, ke rumanaj kuracistoj, kiuj ĉiam partoprenis en internaciaj kongresoj, ne povas partopreni en la kongreso de Budapeŝto, en la lando, kie la rumana popolo estas nekredeble subpremata de regantaj Magiaroj. La faktoj laŭvere kaj senpasie prezentitaj de l'aŭtoroj estas teruraj dokumentoj de sovaĝa senkultureco en la mezo de Eŭropo kaj efike argumentas la decidon de la kuracista asocio rumana.

Bšk.

Naŭ historioj pri l'aŭtoritato laŭ *Multatuli*. Tradukita kaj provizita per klarigoj kaj notetoj de *J. L. Bruijn*. Hago, 1909. »Universala esperantista popol-biblioteko«, n-o 1-a. Prezo 4 sd. (Pĝ. 16). — En tiuj ĉi naŭ historioj la fama nederlanda verkisto Eduard Douwes Dekker (1820-1887) delikate kaj parabloforme (laŭ la orienta maniero) skizas la originon, disvolviĝon kaj konservon de l'aŭtoritato. La broŝureto meritas plenan atenton kiel meritas ĝin ĉiuj verkoj de tiu ĉi mirinda aŭtoro.

Hkb.

Don Kiĥoto de la Manĉo en Barcelona. 5 ĉapitroj el la verko de *Don Miguel de Cervantes Saavedra*. Tradukis *F. Pujula y Valles*. Berlin, Möller & Borel »Esperanta biblioteko internacia«. No 5-a. Prezo Sm 0'10. (Pĝ. 48). — La libreto enhavas tradukon de kvin (LXI-LXV) ĉapitroj el la konata satira rakonto pri »la sprita junkro don Kiĥoto de la Manĉo« (kial oni esperantigas tiun ĉi nomon?). Kvankam la verko estas sufiĉe konata, tamen certe kun plezuro oni legos ĝin en esperanta vualo.

Hkb.

T. E. K. A. Jarlibro 1909. Eldonita de *Tutmonda esperanta kuracista asocio*. Kötzschenbroda-Dresden, H. F. Adolf Thalwitzer, 1909. Prezo broŝ. Sm 0'40, bind. Sm 0'60. (Pĝ. 98). — T. E. K. A. (Tutmonda esp. kurac. asocio) estas unu el la plej seriozaj kaj el la plej viglaj specialistaj (fakaj) asocioj esperantaj; ĝi povas vere fiere prezenti la kalkulon pri sia agado, kiel ĝi faras tion en tiu ĉi libreto parolanta pri la historio de T. E. K. A., pri la rezultatoj atingitaj de ĝi, pri ĝia regularo, organizo, anaro, pri esperanto en Ruĝa kruco, pri medicina terminologio esperanta.

Bšk.

Aoro. Stenografio internacia. Lernolibro por uzo en la lingvoj esperanto, angla, franca, germana, rusa, hispana de *Rudolf Sprotte*. Berlin, Möller & Borel. (Prezo Sm 0'20, pĝ. 36). — Interesa — ĉu taŭga, ni ne povas sen praktika ekzameno juĝi — provo pri unika stenografio por diversaj lingvoj. La aŭtoro koncize kaj klare

priskribas la aplikon de sia sistemo stenografia en 6 lingvoj. Al la specialistoj ni rekomendas la studon de tiu ĉi broŝureto. *Bšk.*

Lingvo internacia (XIV, 8). Th. Cart (Unu monaton ĉe H. Teine) priskribas kelkajn memoraĵojn kaj impresojn el la unumonata kunvivado kun la fama franca filozofo kaj historiisto Teine, kies filo estis unu el liaj lernantoj. *Bšk.*

The British Esperantist (V, 56, 57). En bela artikolo »La hodiaŭa Japanujo« W. Jarvis rakontas: koncerne esperanton, ekzistas, kiel oni scias, tre bona societo en Japanujo, kiu havas grandan anaron. Estas du esperantaj gazetoj kaj kelkaj lernolibroj... Estas ankaŭ gazetoj, kiuj instruas kvar lingvojn, inter kiuj esperanton. *Rd.*

Pola esperantisto (IV, 7-8) proponas (L: Interslava esperantista kongreso), ke rigardante tion, ke la proksiman jaron Eŭropo ne havos internacian esp. kongreson, estus bone profiti tiun jaron por aranĝi samgentajn kongresojn (interroman, intergerman, interslavan k. s.), ke interslava kongreso estus dezirinda, ĉar slavaj esperantistoj ĝis nun pro diversaj cirkonstancoj partoprenis en internaciaj kongresoj en tre malgranda nombro. *Bšk.*

Universo. Internacia revuo por la Belo. Adreso: Dro Schramm, Dresden 20. Jarabono: ? — Tiu ĉi revuo redaktata de Dro Schramm (Dresden) kaj prof. Dr. Lederer (Praha) estas eldonata anstataŭ la mortinta »La Bela mondo«. — El la enhavo de la n-o 1-a (I) ni citas: Van Huysun, Kaŭkazaj skizetoj, Worms a. R. *Rd.*

Bulteno de Libera penso. Red. kaj admin.: R. Deshays, Sens (Yonne), Francujo. Jarabono: fr. 2'50. — Tiu ĉi 4-paĝa bulteno de Internacia societo esperantista de liberpensuloj redaktata de prof. Deshays publikigas en ĉiu numero seriozan artikolon kaj interesajn sciigojn rilate la movadon de libera penso. — En la n-oj ricevitaj (11, 12) oni legas la artikolojn: Pri la katolikismo en Francujo (G. Sorel), Klerika kontraŭleĝa persekutado de senkonfesiaj instruistoj en Aŭstrio (R. F.). *Bšk.*

La Duonmonata. Tutmonda esperanta revuo, alterne ilustrata, por la vivo de la esperantistaro sur ĉiuj kampoj de la homa spirito. Red. kaj adm.: Leipzig, Thomasring 6. Jarabono: Sm 1'75. — Malkara duonmonata revuo, kiu volas klare, senpartie kaj resume raporti pri la publika kaj spirita vivo de la nacioj, pri la progresoj de la homa penso. — La enhavoriĉa numero unua (I, 1) enhavas interalie artikolojn: Konsilo por junaj poetoj (Göthe), Ligvigita aero (Finot). *Hkb.*

Japana esperantisto. Oficiala organo de Japana esperantista asocio. Adreso: Marunouchi, Tokio, Japanujo. Jarabono 2 Sm. — Japanesperanta revuo, kiu pritraktante ĉiujn informojn pri la Ekstema Oriento, konatigas al la legantoj japanajn kaj ĥinajn literaturon, sciencon, arton, industrion, morojn, kutimojn ktp. — El la enhavo de n-oj junia kaj julia (IV, 6, 7): Japanaj pejzaĝoj, Tra la Oriento, La ĥina imperiestra funebro, El Ĥinlando, La malnovaj ŝtonaj skulptaĵoj de Koreujo, »Sumo« kaj »Kokugi-kan«. *Hkb.*

Antaŭen esperantistoj. Monata gazeto, organo de la Perua esperantista societo. Red. & adm.: Farmacia del Teatro, Calle de Lártiga 106, Lima, Perou. Jarabono Sm 1'20. — La plej malnova el la ekzistantaj esperantistoj gazetoj amerikaj. — Ricevita numero: VI, 5 (71). *Rd.*

L' Informilo. Bulletin trimestriiel de propagande et d'information. Red. & adm.: Calais, Rue de Rome 8, Francujo. Abonpago: ? — Kvaronjara propaganda kaj informa bulteno por uzo de esperantistaj grupoj franclingvaj. — Ricevita n-o: 5. *Rd.*

Biblioteko di la lingvo internaciona. Vydává Jan Kajš, Židenice u Brna. 1. *Úplná učebnice se slovníčky* (1 K), 2. *Mluvnice esperanta reformovaného* (10 h), 3. *Příručka* (stručná mluvnice se slovníčkem, 20 h). — S.oj Kajš a Quitta, antaŭe tre fervoraj propagandantoj de esperanto nun ankoraŭ pli fervoraj propagandantoj de ido, verkis boheme tri lerte kaj zorge redaktitajn libretojn (1. detalan lernolibron kun vortaroj, 2. lernolibreton sen vortaroj, 3. ŝlosilon) pri ido, »definitiva tutmonda lingvo akceptita de Delegitaro por la adopto de helpa lingvo internacia«. Bohemaj esperantistoj havas nun la okazon el la aŭtopσιο konatigi al si la projekton, kiu kaŭzis tiom da bruo inter la esperantistaro, kaj kompari senpartie esperanton kaj idon. Tiun sendependan komparon oni povas rekomendi al ĉiu, kiu ne volas gvidi sin per ridinde fanatikaj klarigoj kiel de partianoj tiel de kontraŭuloj de idismo. Bouška.

Bildo de esperantista gazetaro. Eldonis *Esperanto-Gesellschaft Berlin*. Prezo (sen afranko): 1 ekz. Sm 0'25, 10 ekz. 2 Sm Ricevebla ĉe Kurt Zimmermann, Berlin O. 112, Pettenkofenstr. 27. — Bonega grandformata propaganda afiŝo, kiun oni povas rekomendi al ĉiu propagandanto, al ĉiu klubejo, al ĉiu esperantista oficejo, ĉar ĝi elmetata povas gajni multajn skeptikulojn. La plej rekomendinda el tiaj bildoj. Rd.

Propagandaj markoj kun la portreto de D-o Zamenhof en formo de oficialaj poŝtmarkoj (2, 3, 5, 10) estis eldonitaj de Eduard Žatezky, Lwów, pl. Bernardyński 1. 2a, Aŭstrio. Rd.

La korvo kaj la vulpo. Laŭ *La Fontaine* esperantigis V. Dufeutrel. Paris, Presa esp. societo. (Prezo: 10 ctm?) — La konata fablo de fama fablisto aŭtografiita sur poŝtkarto. Rd.

Esperantista murkalendaro por 1910. Eldonis. J. L. Bruijin, Haag, Keppelerstraat 170, Nederlando. Prezo (afrankite) 60 sd. — Folieta, forŝirebla kalendaro enhavanta la Julianan kaj Gregorianan dataron rememorojn, proverbojn, devizojn, spritaĵojn ktp. Rd.

Ricevitaj eldonajoj (nepriparolitaj supre). — *Oficiala gazeto esperantista* (11, 2, 3). Protokolo pri la kalkulado de la voĉoj por elekto de novaj membroj en la Lingva Komitato, Pri la transkribo de la propraj nomoj en esperanto (G. Moch). — *Internacia scienca revuo* (VI, 68-69). Kritiko de Descend-teorio, Matteucci & Zenger. — *Esperanto* (V, 59, 60, 61, 62). Internacia sociologia kongreso, Popola esp. kulturo. — *Internacia socia revuo* (III, 9, 10). La Zagrabna skandal-proceso, La Praha'a antimilitarista proceso. — *Juna esperantisto* (VII, 9). Aventuroj de Telemako (de Fénelon.) — *Informaj raportoj* (III, 9). La unua jaro de LGAGE. — *Germana esperantisto* (VI, 8, 9, 10). Barcelono kaj Hispanujo. — *Kroata esperantisto* (1, 5, 6). La vivpoveco de l' esperanto. — *Voĉo de kuracistoj* (11, 8, 9, 10). — *Nova sento* (1, 2). — *Tra la filatelio* (11, 2, 3). — *Esperanta abelo* (14). — *Dia regno* (11, 9). — *Belga esperantisto* (1, 10). — *Hungara esperantisto* (1, 4, 5). — *Kroata esperantisto* (1, 5, 6). — *Tutmonda espero* (11, 20-21). — *La Suno hispana* (VI, 68, 69). — *Eko esperantista* (IV, 38, 39, 40). — *La Holanda pioniro* (1, 11, 12). — *Rumana esperantisto* (1, 6). — *Brazila esperantisto* (11, 9, 10). — *Svisa espero* (VII, 7-8, 9). — *Dana esperantisto* (11, 8). — *Norvega esperanta gazeto* (1, 8). — *Normanda stelo* (11, 9, 10). — *Rumana gazeto esperantista* (11, 8-9). — *Greklingva esperantano* (1, 5-6, 7). — *Hungaraj banlokoj*. — *Kio estas vegetara vivado?* (Dro Selss). Internacia unuiĝo de esp. vegetaranoj (R. de Ladevèze, Hamburg, Altonaerstrasse 6, 67 III). — *Světová řeč budoucnosti*. Bohema flugfolio pri ido. Rd.

Zodpovědný redaktor: Dr. Stan Kamaryt. — Nakladatel Ferd. Boháček, knihkupec. — Tisk »Politiky« v Praze.

Kronikář: Přednášky o esperantu a výstavky, 17. Veřejné kursy esperanta pro Čechy, 17, 34, 50, 65, 80, 95, 113. České přednášky o esperantu, 33, 65, 80, 95, 129. Esperantské divadelní představení v Plzni, 65. Rozmanitosti z esperantského hnutí, 81, 94, 114, 129, 145, 177. Esperanto na českých školách, 129. Výstavky českých esperantistů, 145, 177. — *Kudrna*: Spolek esperantistů »J. A. Komenský« v Chrudimi, 145. — *Nemo*: Esp. telegram rakouskému císaři, 16. Subvence městských rad esperantistům, 16, 93. Děti a esperanto, 16. Adresář esperantistů obchodníků a průmyslníků, 16. Účast důstojníků v organizaci esperantistů, 16, 65. Esperanto na dívčí škole, 17. Úryvky z dějin umělého jazyka, 18. Esperanto na jednom listě, 18. Chilská vláda a esperanto, 32. Vyučování esperantu na škole moderních jazyků, 33. Esperanto na průmyslové škole v Písku, 33. Policejní ředitelství ve Vídni o esperantu, 65. Mezinárodní řeč policie, 93. Mark Twain a esperanto, 176. Slepci a esperanto, 176. Esperantisté před soudem, 192. — *O. S. (Oficiální Sdělení)*: První manifestační sjezd českých přátel esperanta, pacifismu a volné myšlenky, 96. Esperanto v učitelských prázdninových kursech obchodních nauk, 177. Spolek J. A. Komenský v Chrudimi, 192. *Rd.*: Socialisté pro esperanto, 93. Zamenhofův adresář esperantistů, 94. Informační letáky o esperantu, 96, 146. Esperantské litery, 112. Esp. průvodce po Barceloně, 146. První sjezd českých esperantistů, 192. Esperantský divadelní večer, 192. — *Rgl.*: Kraslice s esp. nápisem, 96. — *V. Riegel*: Schůze volných myslitelů esperantistů v Drážďanech, 15. — *R. N.*: České výtahy z esp. časopisů, 129. — *Th. Č.*: Mezinárodní schůze učitelů-esperantistů v Drážďanech, 15.

INFORMACE A DOKUMENTY.

Jos. Barviř: Česká společnost esperantistů v Praze, 35, 130. — *Ant. Baxa*: Kroužek českých esperantistů v Kolíně n. R., 115. — *Mat. Krausová*: První dámský český spolek esperantský, 130. — *Ant. Moclík*: Klub esperantistů v Jevíčku, 35. — *O. S.*: (Oficiální Sdělení): Svaz českých esperantistů, 18, 34. Česká společnost esperantistů v Praze, 19, 177. První dámský český spolek esperantský, 19. Esperantský odbor klubu »Moravská beseda«, 19. Pražský zástupce U. E. A., 19. Obchodní sekce S. Č. E., 65. Jazykový výbor »Svazu čes. esp.«, 96. Veřejné zkoušky z esperanta, 96, 130, 146, 193. Klub českých esperantistů v Brně, 97. Klub esperantistů v Prostějově, 97, 146. Kroužek esperantistů v Žižkově, 97. Adresář českých esperantistů, 114. Klub esperantistů v Bystřici p. Host., 178. Klub esperantistů, hádankářů a šachistů z Ostravska ve Vítkovicích, 178. Valná hromada S. Č. E., 193. Klub esperantistů ve Chvalkovicích, 193. — *Rd.*: Klub českých esperantistů v Brně, 66.

LIBROJ KAJ GAZETOJ.

Libroj. — M. J. Hus, 19. Slovakoj kaj Magiaroj, 19. Rakontoj, 19. Úplná mluvnice a učebnice esperanta, 20. El la historio de esperanto, 35. La rezultato de mia paciga entrepreno. Slovník esperantsko-český, 36. Prozo el danaj norvegaj aŭtoroj, 50. Kondukanto al belega Skotlando, 51. Is Esperanto worth Learning? O jazyce mezinárodním, 52. Praktična obuka u esperantu sa rječnikom, 66. Kristana esperanta kantaro, 81. IV. internationaler Esperanto-Kongres, 81. En Svislando, 97. Kanto de triumfanta amo, 97. La kaprino de s-o Seguin, 98. La parlamentarisma iluzio, 98. Garcia Moreno, 98. Fundamentaj dokumentoj, 98. Popola frazlibro, 98. Úvahy o jazyce mezinárodním, 98. Internacia legolibro, 115. Literatura almanako de »Lingvo internacia«, 131. Legolibreto. Tabeloj, 131. Naŭa kongreso internacia de geografio, 147.

Jazyk vřeslovanský a esperanto, 147. Der Esperantismus, 147. Ĉe la koro de Eŭropo, 178. Bona sinjorino, 178. Rusaj rakontoj, 178. Barcelono, 178. La Infano, la Saĝulo kaj la Diablo, 179. La Viziede la Poeto, 179. Antaŭ parolo de l' Bolteno memoriga, 179. Unua oficiala aldono al U. V., 193. Esperanta versfarado kaj rimaro, 193. Pri la derivivo, 194. Memorandumo de la Ĝenerala asocio de kuracistoj en Rumanujo, 194. Naŭ historioj pri l' aŭtoritato, 194. Don kiĥoto, 194. T. E. K. A. Jarlibro 1909, 194. Aoro. 194. Biblioteko de la linguo internaciona, 196. Tra la filatelio, 36, 82. The Australian Esperantist, 36. Internacia pedagogia revuo, 51, 147. Voĉo de kuracistoj, 51, 66, 82. The British Esperantist, 51, 99, 131, 195. Germana esperantisto, 52, 67, 83, 132, 179. Informaj raportoj, 52, 67, 83, 99, 115, 132, 148. La Verda standardo, 52, 116, 180. Internacia scienca revuo, 66, 82. Lingvo internacia, 66, 98, 115, 131, 147, 179, 195. La Spritulo, 67, 82a. Polica revuo, 67. Pola esperantisto, 67, 83, 179, 195. Belga esperantisto, 67. Rumana esperantisto, 68, 83. La Holanda Pioniro, 68, 83. La Suno hispana 68. Normanda stelo, 68. La Londona gazeto, 68. Oficiala gazeto esperantista, 82. Dia regno, 82. Brazila esperantisto, 83. Estlanda esperantisto, 83. Tutmonda espero, 84, 180. Svisa espero, 84. Notizie esperantiste, 84. The Esperanto Instructor, 84. Espero katolika, 99. Esperanto, 99, 179. Internacia socia revuo, 99. Juna esperantisto, 99. Paris-Esperanto, 100. Greklingva esperantano, 100. Rumana gazeto esperantista, 100, 148. Progreso, 100. Liberaj horoj, 115. Eŝo esperantista, 116. Portugala revuo, 116. La Du Steloj, 116. Lumo, 116. Export Esperantist, 132. Hungara esperantisto, 132. La Pioniro, 132. Dana esperantisto, 148. Kroata esperantisto, 180. Norvega esperanta gazeto, 180. Nova sento, 180. Universo, 195. Balteno de Libra penso, 195. La Duonmonata, 195. Japana esperantisto, 195. Antaŭen esperantistoj, 195. L' Informilo, 195.

Diversaj eldonaĵoj. — Artaj koloraj vidaĵkartoĵ el Praha, 52. — Originalaj esperantaj kantoĵ, 68. — Serio da tri koloraj vidaĵkartoĵ el Praha, 68. — Bildo de esperanta gazetaro, 196. — Propagandaj markoĵ, 196. — »La korvo kaj la vulpo« sur poŝtkarto, 196. — Esperantista murkalendaro por 1910, 196. — Ricevitaj eldonaĵoj, 84, 100, 116, 132, 148, 180, 196.

SLOVO K ČTENÁŘŮM.

Když v říjnu r. 1908 počali jsme po delší, poměry vynucené přestávce znovu vydávati »Českého esperantistu«, ujali jsme se redigování a vydávání této první česko-esperantské revue s vážnou snahou, aby »Český esperantista« svým obsahem i svojí úpravou důstojně reprezentoval české esperantisty jak doma, tak v cizině. Snažili jsme se, abychom kolem »Českého esperantisty« seskupili kruh stálých spolupracovníků, který by sestával ze schopných a osvědčených pracovníků domácích i cizích, a dbali jsme toho, abychom postavili revui na stupeň co nejvyšší tak, aby dosavadní úroveň revue byla nejen zachována, ale dle možnosti i zvýšena.

Za svůj úkol vytkli jsme si učiniti z »Českého esperantisty« revui, která by šířila v české veřejnosti (českými články a zprávami informačními a propagačními) známost o esperantě a (vzornými články esperantskými, jakož i vhodnými výklady) znalost esperanta, a která by podporovala mezi esperantisty (články a zprávami esperantskými) smysl a pochopení pro otázky a ideje mezinárodní, humanitní a pokrokové, cit pro pravdu a krásno, znalost potřeb a zřízení života mezinárodního a známost o význačných zjevech současných. Úkol náš tak mnohostranný byl, vzhledem k poměrně malému rozsahu revue, velmi nesnadný, ale my podjali se jej s láskou, s nejlepší vůlí a pochopením; že jsme hned na poprvé vytčeného úkolu plně neprovedli, pochopí každý člověk života sběhlý a dobré vůle, a pochopil by ještě více, kdyby znal spoustu obtíží a překážek, s nimiž nám bylo zápasiti, a poměry, v nichž musili jsme pracovati.

Přes to však podařilo se nám dosti. Snaha naše byla vážná a opravdová a bez úspěchu nezůstala. S potěšením můžeme říci, že seskupili jsme kolem sebe jako spolupracovníky četné čelné esperantisty domácí i cizí, jichž spoluúčast v práci byla nám milou zárukou, že dobře se nám bude dařiti při stavbě budovy, jejíhož budování odhodlali jsme se

svědomitě řídit. A s chloubou můžeme ukázati na to, že na nečetném počtu stran nevelikých podali jsme řadu cenných prací vážného, trvalého obsahu, k nimž mnohý čtenář rád i po letech jistě se vrátí. Shromáždili jsme zde zajímavá česká pojednání o jazyce mezinárodním vůbec a esperantu zvláště, pěkná esperantská pojednání o význačných otázkách aktuálních a mezinárodních, v českých zprávách zachycovali jsme co nejpodrobněji a nejspolehlivěji současný stav esperantského hnutí u nás, podávali jsme kriticky vybrané a přehledně uspořádané zprávy o hnutí v cizině, a to v minulosti i přítomnosti, bohaté a přesné informace o organizaci esperantismu, esperantské literatuře a časopisectvu a pod., takže jediný tento ročník podává spoustu materiálu současným propagátorům i budoucím historikům našeho hnutí.

A ještě jeden úkol jsme si vytkli: bojovati proti zneužívání našeho hnutí k osobnímu prospěchu, ctižádosti a zisku, proti sesměšňování a diskreditování naší věci činy hloupými a nečestnými, proti oslavování a vyvyšování jednotlivce na straně jedné a proti snižování práce jednotlivcovy podezříváním a pomluvami na straně druhé, proti směšnému pronásledování a vylučování lidí odchylného mínění, potírati ne-seriosnost, pánovitost, násilnictví, klamání, neupřímnost, podezřívání, snižování, demagogii v řadách našich. I v tom boji za očistu dosáhli jsme jistých úspěchů, než, bohužel, daleko více zbývá nám ještě vykonati.

Bez nádechu neskromnosti můžeme říci, že jsme vykonali vše, co za daných poměrů vykonati jsme mohli. A opravdově slibujeme, že se vynasnažíme v letech přístích vykonati ještě více.

Vzdáváme vřelý dík všem, kdož nám jakkoliv pomohli neb pomohou, spolupracovníkům, dopisovatelům, předplatitelům, a těšíme se, že všickni dosavadní přátelé našeho listu i našeho svazu zachovají nám svou přízeň i na dále, a že se vynasnaží, aby kruh našich přátel co nejvíce se rozšířil. Pak se bude pracovati snadněji a radostněji.

V PRAZE v září 1909.

H. K. Bouška, Th. Čejka, Stan Kamaryt, J. Krumpholtz.

ĈE FERD. BOHÁČEK,

librovendisto

en JEVÍČKO, Moravio-Aŭstrio

estas riceveblaj jenaj verkoj de Dro. L. Zamenhof:

Fundamenta krestomatio de la lingvo Esperanto	K	3'50
La revizor', komedio de Gogol	"	1'50
La rabistoj, dramo de Schiller	"	2'—
Hamleto, tragedio de Shakespeare	"	2'—
Ifigenio en Taŭrido, dramo de Goethe	"	2'20

verkoj de Dro. K. Bein (Kabe):

La fundo de l' mizero, traduko el Sieroszewski	K	—'75
La interrompita kanto, traduko el Orzeszko	"	—'75
Pola Antologio,	"	2'—
Elektitaj fabeloj, de Grimm	"	1'50
Unua legolibro	"	1'80
La Faraono, trad. el B. Prus, tri volumoj	"	6'—
Internacia krestomatio	"	1'20

verkoj de aliaj aŭtoroj:

Rakontoj de J. Arbes, trad. J. Grňa, broŝ.	K	1'50
bind.	"	2'—
Esperantaj prozaĵoj	"	2'50
Diversaĵoj de F. Lallemand kaj L. Beau	"	1'25
Verkaro de V. N. Devjatnin	"	2'—
Paĝoj el flandra literaturo	"	1'50
Tri unuaktoj komedioj	"	—'90
Sonoj esperantaj de L. Belmont	"	—'80
Sub la neĝo, trad. de J. Borel	"	1'20
Slovakoj kaj Magiaroj de H. K. Bouška	"	—'55

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. pošt. známkách neb v hotovosti předem zaslanou stojí kapesní mechanický

strojek počítací,

jenž hravě sečítá, násobí a dělí i s desetinnými čísly. Návod přiložen. Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost a úspora času. Franko každému zasílá výrobce **Frant. Hodík**, technik, **Velká Polom**, Rak. Slezsko.

Na dobírku nezasílám.

Učebné pomůcky pro samouky i kursy.

Vydání malá.

- Sv. 1. **Učebnice esperanta.** Upravili Th. Čejka a Jos. Krumpholc. — 6. vyd. zcela přepracované. — Cena 20 h, poštou 23 h.
Sv. 2. **Slovníček esper.-česky.** Sestavil Th. Čejka. — Cena 20 h, poštou 23 h.
Sv. 3. **Slovníček česko-esper.** Sestavil Th. Čejka. — Cena 30 h, poštou 33 h.
Sv. 4. **Methodická učebnice esperanta** (mluvnice, cvičebnice a oba slovníčky). Sestavili Th. Čejka a Jos. Krumpholc. — Cena eleg. váz. výt. v kapesním formátu K 1'10, poštou K 1'20.
Slovník česko-esperantský (obsahuje více než 10.000 slov). Sestavil Th. Čejka. Cena 90 h, poštou 95 h.

Vydání velká.

- Sv. I. **Úplná učebnice esperanta.** Napsali Th. Čejka a Jos. Krumpholc. — IV. vyd. (doplněné). — Cena K 1'50, v eleg. angl. měkké vazbě 2 K, poštou o 10 h více. Obsahuje Zamenhofovo „**Fundamento de esperanto**“.
Sv. II. **Slovník esper.-česky** (podrobný). Sestavil Th. Čejka. — Cena 2 K, v eleg. angl. měkké vazbě 2'50, poštou o 10 h více.
Sv. III. **Slovník česko-esperantský** (podrobný). Sestavuje Th. Čejka
Sv. IV. **El la historio de esperanto.** Obsahuje Dr. L. Zamenhofův „List o původu esperanta“ a zajímavou řeč Dra K. Beina a Dra L. Zamenhofa, proslovenou na I. kongresu esperantistů 1905. — Cena 30 h. Spisek tento hodí se znamenitě k dalšímu cvičení v esperantu, zvláště pro výborný sloh esperantský.
Vedle těchto spisů doporučujeme ještě časopis **Český esperantista** roč. I. a II. ve sníž. ceně 2 K a **Revuo Internacia** (160 str. poučné i zábavné četby) za 2 K. — Kdo objedná všechny tyto 3 časopisy najednou, obdrží je, pokud zásoba stačí, vyplaceně za K 5'50. — **Všechny objednávky vyřizuje** — však jen po předchozím zapravení obnosu — **TH. ČEJKA, Bystřice-Hostýn, Morava.**

Propaganda. Nejvhodnější pomůckou propagační je „**Esperanto na jednom listě**“. Úplná mluvnice a slovník esperantsko-český (obsahuje všechna základní slova, na 2000 kmenů tedy skutečný klíč k Esperantu)! — 1 výt. za 2 h, 10 výt. franko za 20 h, 50 výt. za 55 h, 100 výt. za 1 K, 500 výt. za 3 K, 1000 výt. za 5 K. — Za obnos předem obdrženy (i v poštov. známkách) zasílá **Th. Čejka, Bystřice-Hostýn, Morava.**

Unua slovena vin-tenejo

de

MAX PIPAN KAJ KOMP.,

en Král. Vinohrady, Chodská ul. 13.

rekomendas sin

por aĉeto de blankaj kaj ruĝaj vinoj de la plej bonaj specoj el siaj propraj vinberejoj en Istrijo kaj Karniolo. — Specialaĵo: Terrano di Carso (Kraški teran), bonega vino por anemiuloj.

Prezroj tre moderaj.

Volu postuli la specimenojn kaj prezaron.

KNIHOVNA ČESKÝCH ESPERANTISTŮ.

Vydává

Svaz českých esperantistů - Bohema asocio esperantista.

Svazek I. **Úvahy o jazyce mezinárodním.** Cena 80 h.

Josef Krumpholc:

Svazek II. **Jazyk všeslovanský a esperanto.** Cena 20 h.

V komisi má

Ferdinand Boháček, knihkupec v Jevíčku na Moravě.

Veškeré knihy a časopisy české, esperantské i jinojazyčné

možno objednat u firmy

Ferdinand Boháček, knihkupec v Jevíčku na Moravě.

Zodpovědný redaktor: Dr. Stan Kamaryt. — Nakladatel Ferd. Boháček, knihkupec. — Tisk »Politiky« v Praze.